

*A konferencia a Hazai Tudományos
Diákköri műhelyek támogatása,*

***NTP-HHTDK-15-0006 azonosítószámú
„A fiatalok orientálása a gazdasági,
társadalmi és piaci folyamatok tudományos kutatása felé”***

című pályázat keretében valósul meg.

Szerkesztette:

Dr. Tánczos Tamás
Csugány Julianna

Eger, 2016. április 27.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

**KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI
SZEKCIÓ**

A bíráló bizottság elnöke: Nagy Levente,
c. főiskolai tanár

A bíráló bizottság tagjai: Hollóné dr. Kacsó Erzsébet,
főiskolai tanár

Dr. Borsi Balázs,
főiskolai docens

Juhász István,
tanársegéd

Bajzát Nikolett,
*turizmus–vendéglátás BA,
I. évfolyam*

Helye: B épület 120.

Ideje: 2016. április 27. 14.00 óra

A bemutatásra kerülő dolgozatok

LENTE EDINA
*Emberi erőforrások BA,
II. évfolyam*

Nők a vezetésben
Témavezető:
Matiscsákné dr. Lizák Marianna,
tanársegéd

GUTTYÁN ÉVA
*Emberi erőforrások BA,
III. évfolyam*

**Nők és a karrier - esélyegyenlőség
nőként a munkaerőpiacon**
Témavezető: Farkas Attila,
hivatalvezető

- KOLOZSVÁRI ROZÁLIA **Esélyegyenlőségi terv, és annak alkalmazása az Agria Volán Zrt.-nél**
Gazdálkodás és menedzsment BA, II. évfolyam
 Témavezető:
 Matiscsákné dr. Lizák Marianna,
tanársegéd
- FÁBIÁN ANNAMÁRIA **Atipikus foglalkoztatási formák. A munkaerő közvetítés az East Job Személyzeti Tanácsadó Bt. nyomán**
Emberi erőforrások BA, III. évfolyam
 Témavezető:
 Matiscsákné dr. Lizák Marianna,
tanársegéd
- SIPOS ADRIENN **Megváltozott munkaképességűek a munka világában**
Emberi erőforrások BA, III. évfolyam
 Témavezető:
 Matiscsákné dr. Lizák Marianna,
tanársegéd
- SZOBOSZLAI KITTI **Hajdú-Bihar megye, Hajdúszoboszló munkanélkülisége**
Emberi erőforrások BA, II. évfolyam
 Témavezető:
 Matiscsákné dr. Lizák Marianna,
tanársegéd
- GYETVAI ISTVÁN **Az iskolázottság szerepe a munkavállalók munkaerő-piaci helyzetében**
Emberi erőforrások BA, I. évfolyam
 Témavezető:
 Dr. Tánczos Tamás,
főiskolai docens

GYÖRI JUDIT NÓRA
*Emberi erőforrások BA, II.
évfolyam*

Tehetségmenedzsment a gyakorlatban: empirikus kutatás kis- közép- és nagyvállalatnál

Témavezető: Dr. Kozák Anita,
adjunktus

SZÜCS DÁVID
*Gazdaság-informatikus
BSC, IV. évfolyam*

Az információs és kommunikációs technológiák hatása a 21. századi felsőoktatásra

Témavezető: Csugány Julianna,
tanársegéd

TÓTH MARCELL
*Gazdaság-informatikus
BSC, IV. évfolyam*

A hallgatók kockázatvállalási szokásainak elemzése

Témavezető: Csugány Julianna,
tanársegéd

BAKÓ ERIK
*Turizmus - vendéglátás BA,
II. évfolyam*

Az egri vár rekonstrukciójának gazdasági és társadalmi-kulturális hatásai a város turizmusára

Témavezető: Szabó Róbert,
tanársegéd

MOLNÁR GERGŐ
*Turizmus - vendéglátás BA,
III. évfolyam*

A borhoz kapcsolódó rendezvények turisztikai hatása Egerre Az Egri Bikavér Ünnep és az Egri Csillag Borfesztivál

Témavezető: Dr. Molnár Csilla,
egyetemi docens

KATONA FRANCISKA **A molnárkalács borsodnádasi
Turizmus - vendéglátás BA, hagyományának szerepe a turizmus
III. évfolyam fejlődésében**

Témavezető:

Dr. Tóthné Igó Zsuzsanna,
mestertanár

RÁCZ ZSÓFIA
*Turizmus - vendéglátás
BA, I. évfolyam*

**A Kincsem Program hatása
Észak-Magyarország turisztikai
régióra**

Témavezető:

Dr. Tóthné Igó Zsuzsanna,
mestertanár

CSONKA LUCA
*Turizmus - vendéglátás
BA, III. évfolyam*

**A filmturizmus helyzete, jelentősége
és lehetőségei Magyarországon**

Témavezető: Dr. Molnár Csilla,
egyetemi docens

MAJOR KITTI
*Gazdálkodás és menedzs-
ment BA, III. évfolyam*

**Az Egri és a Hevesi Járás össze-
hasonlítása a kkv-k társadalmi
felelősségvállalása alapján**

Témavezető: Dr. Szlávik János,
egyetemi tanár

NŐK A VEZETÉSBEN

LENTE EDINA

Emberi erőforrások BA, II. évfolyam

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna

tanársegéd

A nők helyzete a munkaerő-piacon mindig is az érdeklődés középpontjában állt mind az EU-ban, mind hazánkban. Az ipari forradalom idején szükségessé vált a nők munkaerő-piaci szerepvállalása, ugyanis ez elengedhetetlen volt a gazdaság hatékony működése érdekében. Úgy gondolom a jelen gazdasági helyzet is megköveteli a nők tömeges munkába állását, hiszen manapság az egy főre jutó átlag jövedelem aránya alacsony egy család megélhetéséhez, így a nők többsége a háztartás vezetése és a gyermeknevelés mellett teljes munkaidős állást is vállal

Nőként úgy vélem mindenképp fontos bele látni a nők munkahelyen betöltött szerepébe, munkaerő-piaci helyzetébe, hiszen a főiskola elvégzése után én is bekerülök a munka világába. Már sokszor elgondolkodtam azon, hogy mennyire lehet megtalálni az egyensúlyt a család és munka között, vagy, hogy egyáltalán meg lehet-e. Dolgozatomban leginkább a vezető pozícióban lévő nők helyzetét vizsgálnám. Családon belül mind férfi, mind női vezetőre is találok példát, emiatt mindig is érdekelt, hogy egy női vezetőnek milyen erényekkel és kompetenciákkal kell rendelkezni, illetve milyen vezetésbeli különbségek vélhetők fel a két nem között.

A témaválasztásom aktualitását az adja, hogy egyre több irodalom foglalkozik a nők társadalomban és gazdaságban elfoglalt helyével. Továbbá, hogy egyre több nő jelentkezik felsőoktatási

képzésre és ennek köszönhetően növekszik a diplomás nők száma a munkaerő-piacon és egyúttal egyre több nőt foglalkoztatnak vezető pozícióban. Míg régen inkább a keménykezü férfiak diktatórikus vezetése volt elterjedve, ma inkább az empatikusabb, demokratikusabb vezetőket preferálják. A nőknél genetikailag magasabb az empátiakészség, emiatt előtérbe is kerülhetnek vezetői szempontból. Növekszik a karrierista, ambiciózus nők száma is, akiknek legfőbb célja a hierarchikus ranglétrán egyre feljebb és feljebb kerülni, illetve fontos számukra, hogy bizonyítsák ők is helyt tudnak állni egy magasabb pozícióban. Olyannyira a karriert helyezik előtérbe, hogy egyre több nő később (általában 30 év környékén) vállalnak gyermeket, vagy egyáltalán nem is vállalnak. Nem csak ezen a területen figyelhető meg a nők előre törése, hanem a politikában is, bár ez még gyermekcipőben jár. A nők fontosságát a munkaerő-piacon az is jelzi, hogy egyre inkább elterjednek a családbarát munkahelyek, amelyek támogatására EU-s pályázatokat is hirdetnek 2000 óta minden évben. Ennek a legfontosabb célja a családok erősítése valamint segíti a kismamák munkahelyi visszatérését azáltal, hogy maga a vállalat tart fent gyermekintézményt, vagy hozzá járul a közintézmények működési költségéhez ezzel segítve a gyermekek napközbeni elhelyezését.

A kutatásom célja, hogy minél átfogóbb és pontosabb képet kapjak a nők munkahelyen betöltött pozíciójáról, hogy milyen végzettséggel hol helyezkednek el a vállalat hierarchiájában. Milyen sztereotípiák övezik a női munkaerőt. Szeretnék információkat kapni, hogy, milyen női erények és kompetenciák kamatoztathatók a vezetésben. Választ keresek továbbá arra is, hogy miért jobb egy női vezető, mint egy férfi, vagy fordítva. Az esélyegyenlőségben belül, pedig a kereseti különbségekre is szeretnék rávilágítani, amennyiben észlelhető. Nők a munkaerőpiacon témában a nők foglalkoztatottságának alakulásáról, valamint a nőket övező sztereotípiákról szeretnék bővebb információhoz jutni.

NŐK ÉS A KARRIER ESÉLYEGYENLŐSÉG NŐKÉNT MAGYARORSZÁGON

GUTTYÁN ÉVA,

Emberi erőforrások BA, III. évfolyam

Témavezető:

Farkas Attila

dékáni hivatalvezető

A XXI. században az ember azt hinné, hogy mindenkinek egyenlő jogai vannak, a küszöbön áll szinte az egyenlő bérek, egyenlő megbecsülés teljes körű megvalósítása. Nos, ez papíron így is van – azonban gyakorlatban semmi sem úgy történik, ahogy az a Nagy Könyvben meg van írva. Alanyaim a nők, akik ugyanazért a munkáért kevesebb fizetést, megbecsülést kapnak, s így nehezebb is számukra a kiteljesedés, a karrier építése. Mindezek ellenére, elég „csak” egy évszázaddal korábbra visszatekintenünk, ahol „mindössze” azért harcoltak a nők, hogy általános szavazójogot szerezhessenek. Ehhez képest röpké 100 év alatt mindennapi szereplőkké váltunk a közéletben: jelen vagyunk a tőzsdén, politikában is szerepet kapunk (bár elenyésző arányban).

Kutatásom célkitűzése, hogy a hipotéziseimre megkeressem a választ; vagyis pontosan megtudjam, hogy a nők hogyan ítélik meg saját helyüket, környezetüket és esélyüket az adott ágazatban, ahol dolgoznak, valamint ha létezik, akkor mi lehet az oka az egyenlőtlenségnek? Miért él a mai társadalomban az a tévhit (*Vajon tényleg az?*), hogy a nők kevesebbet keresnek, mint azonos pozícióban dolgozó férfi társaik? Ezeknek mi lehet az oka, társadalmi vagy akár pszichológiai háttere?

Ezeket a megkezdett kérdéseket bővitem ki kutatásom során még többel szintekre bontva az egész témakört. Honnan indult ez az egész? Mi az a feminizmus? Kik voltak a szüfrassetek? Család vagy karrier – nem lehetne inkább „és” a két szó között? Mi az az „üvegplafon effektus”? *Létezik tényleges esélyegyenlőség Magyarországon?*

Az egész kutatás és dolgozat alapján az a tény okozta, hogy évekkkel ezelőtt tanultunk történelem órán a szüfrassetekről és ez a téma megragadta a figyelmemet. Később a főiskolán pedig volt több olyan óra is, ahol a női munkavállalás témája felmerült – innen egyenes út vezetett odáig, hogy ez lesz a témám. A hipotézisem és a kutatási kérdések bizonyítására vagy épp megcáfolására egy online kérdőíves felmérést végeztem (hólabda módszerrel sikerült több, mint 400 választ elérnem), valamint két interjú is lefolytatam a nők karrierépítésére kihegyezve.

Eddigi eredményeim alapján egy dolgot kijelenthetek: a nők többsége nem a férfiakat hibáztatja azért, hogy nem egyenlőként bánnak velük ugyanabban a pozícióban. Ha mégis így gondolják, sokan elintézik annyival az okot, hogy „azért mert férfiak”. Viszont sokan átlátják a dolgokat és úgy vélekednek, hogy ennek a nevelésünkhöz van köze – belénk van „ivódva” az általános szabály, hogy a nők gyengébbek és otthon van a helyük.

Én nem ezt vallom, szerintem egy nő igenis elérhet bármit, amit akar, karriert építhet és emellett képes egy családot egyben tartani. Apránként kell megváltoztatni az emberek hozzáállását ahhoz a tényhez, hogy egy nő igenis lehet jó vezető, akár pedagógusként, akár mint egy cég ügyvezető igazgatója.

ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV, ÉS ANNAK ALKALMAZÁSA AZ AGRIA VOLÁN ZRT.-NÉL

KOLOZSVÁRI ROZÁLIA

Gazdálkodási és menedzsment BA, II. évfolyam

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna

tanársegéd

Kutatásom célja, hogy választ találjak arra vonatkozóan, hogy milyen mértékben járul hozzá a munkahelyi esélyegyenlőségi terv ahhoz, hogy érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve. A munkavállalóknak van-e arról információjuk, hogy létezik esélyegyenlőségi terv, és az mit tartalmaz, továbbá, hogy a tervben foglalt célkitűzések érvényesülnek-e egy adott munkahelyen.

Ahhoz, hogy a fenti kérdéseimre választ kapjak, a KMKK Középkelet – magyarországi Közlekedési Központ Zrt. jogelőd társaságának, az Agria Volán Zrt.-nek az esélyegyenlőségi tervét vettem alapul. Kutatási módszerként kérdőíves felmérést választottam, mellyel a fő célcsoportot vizsgáltam meg: a társágnál alkalmazott hátrányos helyzetű munkavállalók.

Mivel az esélyegyenlőség kérdését elsősorban a foglalkoztatásban vizsgáltam, így fontosnak tartottam a magyarországi munkaerőpiac és foglalkoztatási helyzet megismerését. A Központi Statisztikai Hivatal hivatalos honlapján közzétett adatokat használtam fel, hogy információt szerezzek a témával kapcsolatban.

Kutatásom során az esélyegyenlőség témakör részletesebb vizsgálatát végeztem el. Szakirodalmak, törvények, statisztikai adatok, és internetes forrásanyagok segítették munkámat.

Mivel a központi témám az esélyegyenlőségi terv, így kutatásokat végeztem arra vonatkozóan is, hogy milyen előírás van arra, hogy mely foglalkoztatóknál fontos a terv megléte és mit tartalmaz.

A terv szerkezetére, tartalmára vonatkozóan nem találtam egységes előírást. A gyakorlatból vett esélyegyenlőségi tervek (MÁV Zrt., Magyar Telekom Nyrt., és Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala esélyegyenlőségi terve) áttanulmányozását, és összehasonlítását végeztem el, és azt tapasztaltam, hogy a tervek rendelkeznek közös ismérvekkel, annak ellenére, hogy más-más szférában működnek a vizsgált foglalkoztatók.

A KMKK Középhelet – magyarországi Közlekedési Központ Zrt. Egri Területi Igazgatóságánál végzett (jogelőd társaság: Agria Volán Zrt.) kutatásom során a társaság esélyegyenlőségi tervét vettem górcső alá, majd a kérdőívek segítségével felmérést végeztem arra vonatkozóan, hogy a vállalati dokumentumban foglalt intézkedések, célkitűzések milyen mértékben érvényesültek, és ismert-e a terv tartalma a munkavállalók körében.

Az eredmények tekintetében az a véleményem, hogy nagyobb hangsúlyt kellene a társaságnak fektetnie az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok meghatározására és következetes megtartására. Érdemes lenne időnként az érintett védett tulajdonságú csoportok tagjait megkérdezni arról, hogy szembesült-e diszkriminációval munkavégzése során, jelenlegi munkahelyén. Amennyiben igen, akkor hatékony eszközökkel meg kellene szüntetnie azt a munkáltatónak, és megfelelő intézkedést tenni, hogy a későbbiekben ne fordulhasson elő.

Kérdőívem segítségével, az abban esélyegyenlőségi tervre vonatkozó kérdésekkel, arra is választ kaptam, hogy ismert-e a terv a munkavállalók körében. Vizsgálatom eredménye az lett, hogy nem. Nem tudják, hogy mit is tartalmaz egy esélyegyenlőségi terv, és arról sem igazán van tudomásuk, hogy munkáltatójuk is rendelkezik ezzel. Nagyon fontos lenne a terv nyilvánosságának segítése, és tartalmának ismertetése a dolgozókkal. Fontosnak tartom, hogy sokkal nagyobb nyilvánosságot kellene adni, minden, esélyegyenlőséggel kapcsolatos vállalati dokumentumnak az esélyegyenlőségi tervet is ide értve, hiszen nemcsak az azt megalkotók érdekeltek benne, hanem az abban érintett munkavállalók is.

ATIPIKUS FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK MUNKAERŐ KÖZVETÍTÉS AZ EASTJOB SZEMÉLYZETI TANÁCSADÓ BT MINTÁJÁN.

FÁBIÁN ANNAMÁRIA

Emberi erőforrások BA, III. évfolyam

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna

tanársegéd

A dolgozatom témája az atipikus foglalkoztatási formák, különös tekintettel a munkaerő közvetítésre. Emberi Erőforrások szakos hallgatóként fontosnak tartottam, hogy megismerkedjek azokkal a foglalkoztatási formákkal, amelyekkel a munkaerő piacon is találkozhatok.

A munkaerőpiac elméleti hátterének bemutatása után az Európa 2020 célkitűzését foglalom össze. Az öt nagy célkitűzése közül az egyik a foglalkoztatásra irányul, amely a 15-64 év között foglalkoztatottak arányát a mai 73%-ról 75% fölére emelje. Minden tagállam saját nemzeti célokat fogadott el, amely erre irányul.

Az Európa 2020 stratégia kiértékelése után kitértem az Európai Unióban valamint Magyarországon elterjedtebb munkaviszonyok jogi hátterére és környezetére. Bemutatva az egyszerűsített foglalkoztatást, a távmunkát, a bedolgozói munkaviszonyt, a munkaerő-kölcsönzést, majd dolgozatom utolsó szakaszában már csak a munkaerő közvetítésre fókuszáltam valamint az EastJob Személyzeti Tanácsadó Bt-re.

A munkaerő közvetítés elméleti háttere után esettanulmányt alkalmazva bemutattam a céget megalakulásától egészen mostanáig. Ebben sokat segített a cégvezető és tulajdonos, hiszen a vele készített interjú adta meg a dolgozatom alapját. Ugyan nagy hangsúlyt fektettem a tevékenységi körökre, amelyeket a cég végez, de a legérdekesebb részt a kiválasztás folyamata jelentette. Munkám során is hasznomra válik, hiszen HR asszisztensként többször találkoztam már a kiválasztással illetve a toborzással.

Véleményem szerint az atipikus foglalkoztatási formák elterjedése nagymértékben előre lendítheti a foglalkoztatást. A vállalatok költségcsökkentésre és versenyképességük megtartására irányuló célkitűzései miatt ezek a formák, amelyek eddig kivételnek számítottak átveszik a normateremtő tipikus foglalkoztatás helyét.

Bár gazdaságélénkítő szerepe lehet, növekedik a vásárlási képesség, stb., nem szabad megfeledeznünk az egyénről, sem aki ilyen munkaviszonyt létesít. A munkaerő közvetítés során nem csak azt kell figyelembe vegyük, hogy legyen egy hely a betölteni kívánt pozíción. Fontos azt is figyelembe vennünk, hogy a megfelelő személy legyen a megfelelő pozíción, aki képes az adott szervezeti egységbe beintegrálódni.

MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰEK A MUNKA VILÁGÁBAN

SIPOS ADRIENN

Emberi erőforrások BA, III. évfolyam

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna

tanársegéd

Dolgozatom a megváltozott munkaképességűek munkaerőpiacra történő integrálására, valamint ezzel egyidőben a foglalkoztatásukra reflektál. Meglátásom szerint nincsenek kellő módon rehabilitálva. Ugyanolyan emberek, mint ép társaik, csökkent munkaképességük miatt nem feltétlen szükségszerű ilyen mértékben szegregálni őket magunk közül. Úgy gondolom, mindkét oldal számára a hátrányok mellett számos előnnyel jár, ha egy adott szervezetnél vegyítjük a munkavállalók összetételét. Ahogy ők tanulhatnak tőlünk épektől, mi is ugyanolyan mértékben tanulhatunk tőlük.

Dolgozatomban egy helyi szervezeten keresztül mutatom be a megváltozott munkaképességű dolgozók helyzetét, mind az ő, mind az épek szemszögéből, hogy hogyan viszonyulnak egymáshoz, kit hogyan érint és hogyan élnek együtt a mindennapokat a munkahelyen.

Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy hogyan zajlik a munkavégzés, hatással van-e a megváltozott munkaképességű munkavállalók egészségi és/vagy mentális állapota a munkavégzés folyamatára, hogyan tekintenek rájuk ép társaik, előfordulnak-e konfliktusok, s nem utolsósorban a vezetőség tesz-e különbséget ép és megváltozott munkaképességű dolgozók között.

A kutatást kérdőívezéssel és kevert típusú interjúval végeztem, mely során 10 fő megváltozott munkaképességű és 40 fő ép munkavállalótól kaptam választ. A válaszokból kiderült, hogy ennél a szervezetnél nem jellemző a konfliktusba kerülés a két csoport között, befogadták megváltozott munkaképességű társaikat, tisztában vannak helyzetükkel és szükségleteikkel. A vezetőség sem tesz különbséget közöttük, megbecsülik őket, munkavégzésük során nincs kivételezés, azonos mértékben történik a jutalmazás. Egy fő kivételével fizikai munkakörben dolgoznak a megváltozott munkaképességűek, azonban a vezetőtől az is kiderült, hogy - annak ellenére, hogy ők szeretnék több ilyen munkavállalót foglalkoztatni -, éppen a munkavégzés jellege miatt nagyon kevesen pályáznak a betöltendő munkakörökre.

Végeredményben szeretném, hogy a szervezetek nem csak a rehabilitációs hozzájárulás befizetésének elkerülése érdekében foglalkoztassanak megváltozott munkaképességűeket, hanem vegyék észre a bennük rejlő értékeket és a munkára való hajlandóságot. Ehhez megfelelő, hatékony rehabilitálás és beillesztési program szükséges.

HAJDÚ-BIHAR MEGYE, HAJDÚSZOBOSZLÓ MUNKANÉLKÜLISÉGE

SZOBOSZLAI KITTI

Emberi erőforrások BA, II. évfolyam

témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna

tanársegéd

Témaválasztásom aktualitását az adja, hogy napjainkban a munkanélküliség gyakran előforduló probléma. A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig az egész gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos gond, ami ellen küzdeni kell, piaci és állami eszközökkel egyaránt. Úgy gondolom, a munkanélküliség az egyént érinti a legközvetlenebbül és legsúlyosabban. A legtöbb ember számára munkahelyének elvesztése életszínvonal-csökkenést és pszichológiai terhet jelenthet.

Hajdúszoboszlói lakosként szeretnék lakóhelyemen diplomásként elhelyezkednem, ezért úgy gondolom, mindenképp fontos ezt a témát vizsgálnom, hogy milyen esélyekkel indulok pályakezdőként. Helyi lakosként elkerülhetetlen, hogy szembesüljek ezzel a problémával, a munkanélküliséggel. Úgy gondolom, hogy ennek friss diplomásként is áldozatául eshetek, hiszen számos példát fel lehetne hozni, hogy hány olyan ember van, aki több diplomával sem tud elhelyezkedni. Szeretnék arról is tudomást szerezni, hogy a munkanélküliséget hogyan is tudom elkerülni és ezt a szerzett tudást átadni a munkanélküliek számára.

Magyarország jövedelmi helyzetéből adódóan évről-évre nő a külföldre kivándorló munkát vállaló magyar állampolgárok száma. Ezek között leginkább a legjobb munkavállaló korúak vándorolnak ki. Eddig azok vállaltak munkát külföldön, akik nyelvtudással és diplomával rendelkeztek, viszont manapság már azok is, akik végzettség, szakképzettség és nyelvtudás hiányában nem képesek itthon elhelyezkedni.

Elsőként Hajdú-Bihar megye helyzetét szeretném vizsgálni, amit összehasonlítanék Magyarország munkanélküliségi helyzetével. Hajdú-Bihar megyén belül Hajdúszoboszlót választottam ki, azért, mert a Hajdúszoboszlói kistérségről kialakult látszat ellenére nap, mint nap szembesülünk azzal, hogy milyen jelentős mértékű a munkanélküliség a térségben. Sokakban felmerülhet a kérdés, hogy a fürdőkomplexum nem-e tud elég munkalehetőséget biztosítani a helyi lakosoknak, illetve miért csak szezonálisan nyújt segítséget a munkanélküliség csökkentésében, hiszen vannak olyan részek, amelyek a téli időszakban is fürdőzési lehetőséget biztosítanak az odalátogató turisták számára. Sokan úgy gondolják, hogy a turisták ideérkezése ebben az időszakban ugyanolyan mértékű munkavállalói létszámot követel meg, de ez egy tévhit, hiszen a látogatók számának csökkenése következtében számos alkalmazottak küldenek el a munkaadók. Tehát az álláskeresők számára a térség húzó ágazatának tekinthető turizmus csupán csak szezonálisan segít a munkanélküliség javulását. Véleményem szerint Magyarországon elég sok munkanélküli van, és ha Hajdúszoboszlón a javaslatok által tudnánk a munkanélküliséget csökkenteni, akkor Hajdú-Bihar megyében, és ennek köszönhetően Magyarországon is csökkenne a munkanélküliek száma.

AZ ISKOLÁZOTTSÁG SZEREPE A MUNKAVÁLLALÓK MUNKAERŐPIACI HELYZETÉBEN

GYETVAI ISTVÁN

Emberi erőforrások BA, II. évfolyam

Témavezető:

Dr. Tánczos Tamás

főiskolai docens

Sokakat foglalkoztató téma, hogy az iskolai végzettség milyen kapcsolatban van a munkavállalók munkaerőpiaci helyzetével. Általános vélekedés, hogy a magasabb iskolázottság, jobb esélyeket biztosít a munkapiacra. Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezőket pedig jobban sújtja a munkanélküliség. Úgy gondolom, hogy érdemes kicsit részletesebben is megvizsgálni, hogyan alakul a különböző végzettségi szinteken a munkanélküliek aránya és milyen megoldásokat tudunk keresni az alacsony végzettséggel rendelkezők foglalkoztatására.

A kutatás céljának megfelelően szeretném megvizsgálni, hogy milyen összefüggések mutathatók ki az iskolázottság, az elhelyezkedési esélyek és munkanélküliség között. A fentiek mellett céljaim között szerepel az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek számára rendelkezésre álló foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése.

Hipotézisem szerint az iskolai végzettség és a munkaerőpiaci esélyek között szoros összefüggés van: A magasabb iskolai végzettség jobb elhelyezkedési lehetőségeket és magasabb jövedelmet eredményez az egyén számára.

Kutatásomhoz a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisait használom, melyek a hazánkban területi alapú statisztikai adatok gyűjtésével foglalkozó összes szervezet által gyűjtött adatokat tartalmazzák. Az adatok elemzését alap, két- és többváltozós statisztikai módszerekkel végzem és az így feltárt eredményeimet „jó gyakorlatokat” alkalmazó szakemberekkel készített interjúkkal egészítem ki.

Várakozásai szerint az iskolai végzettség és az egyén munkaerőpiaci esélyei, lehetőségei között szoros kapcsolat tárható fel, amit több tényező (pl. földrajzi elhelyezkedés, régiók gazdasági szerkezete, népesség összetétele (aktív keresők aránya, iskolai végzettség, szakképzettség)) is befolyásolhat. Várható vizsgálati eredményeim alapján az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek számára olyan foglalkoztatási formák feltárását célozom meg, amelyek nem pusztán munkalehetőséget biztosítanak a munkanélküliek számára – javítva ezzel az egyén önbecsülését, mentális egyensúlyát -, hanem gazdaságilag is értékelhető eredménnyel járnak (pl: Zöldség- és gyümölcsstermesztés, hagyományörző kézműves tevékenységek, stb.).

TEHETSÉGMENEDZSMENT
A GYAKORLATBAN:
EMPIRIKUS KUTATÁS
KIS- KÖZÉP- ÉS NAGYVÁLLALATNÁL

GYÖRI JUDIT NÓRA

emberi erőforrások BA, II. évfolyam

Témavezető:

Dr. Kozák Anita

adjunktus

A társadalmi és gazdasági folyamatok egyik velejárója, hogy a szervezetek egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a tehetségek megtartására, a különböző tehetségprogramok kidolgozására, emellett a témában folytatott szekunder kutatásaim során észrevettem azt is, hogy az elméleti szakemberek körében is népszerű a kérdés: sok cikk, primer kutatás, értekezés és szakkönyv jelenik meg ezzel kapcsolatban. Kutatómunkám során arra vállalkozom, hogy feltárjam a tehetségmenedzsment programok szervezeti és egyéni vonatkozásait, a témát kis-, közép- és nagyvállalatok gyakorlatában vizsgálom. A vonatkozó szakirodalom (Daruka Eszter és Gyökér Irén publikációi, Kránitz Éva: Tehetségmenedzsment, Robert Gandossy – Elissa Tucker: Gazdálkodj okosan a tehetséggel, Gyarmathy Éva: A tehetség háttere és gondozásának gyakorlata c. írásai) megfelelő elméleti alapot adott az elvégzendő kutatás alapfeltételezéseinek megfogalmazásához. Alapfeltételezéseim: szervezeti mérettől függetlenül a tehetséges munkaerő jelenti az elsőszámú versenyelőnyt a hazai vállalatok számára; azok a vállalatok, amelyek több figyelmet fordítanak a tehetséges emberek utánpótlására gyorsabban és sikeresebben tud-

nak alkalmazkodni a váratlan helyzetekhez; a bérezésen kívül számos lehetőség van a tehetséges emberek motiválására; a munkavállalóknak is van igényük a fejlődésre, képességeik fejlesztésére.

Már szeptemberben előkészítettük a módszertan kidolgozását a szakirodalom alapján, amely során eldöntöttük, hogy a tudományos munka mintavételi eljárásai között a kérdőíves megkérdezés, illetve a félig strukturált interjú vizsgálat fog szerepelni. A félig strukturált interjú során egy nagyvállalat HR Osztály vezetőjét, a kis- és középvállalatnál az ügyvezetőt elérhetőségi alapon keresem fel, hogy megvizsgáljam, miként gondolkodnak a tehetségekről, milyen tehetségprogramot dolgoztak ki, illetve ha mégsem rendelkeznek ilyen projekttel, akkor hogyan biztosítják a tehetségfejlesztést, karrierfejlesztést. A következő lépés: a cégek kiválasztása, a hozzájuk kötődő fontosabb információk begyűjtése és a velük való kapcsolatfelvétel volt. Az első interjú során egy debreceni hitelt nyújtó pénzügyi szervezet HR munkatársával beszélhettem a cégnél kialakított tehetségprogramról, amellyel igazolni tudok néhány kezdeti feltevést, miszerint valóban szükség van a programra, mert ennek köszönhetően előnyre tehet szert a cég, valamint ez a program egy nagyon hatásos motiváló eszköz a szakemberek kezében. A kérdéseim között szerepelt az is, hogy hogyan vélekednek a tehetségekről, kiket tartanak tehetségesnek illetve, mik azok a készségek, tulajdonságok, amik alapján erről döntenek, mert ahogyan az az interjúból is kiderül, a különböző munkakörökhöz más-más adottságok szükségesek ahhoz, hogy kiváló teljesítményt nyújthassanak a foglalkoztatottak. Emellett alkalmunk nyílt beszélni a tehetségmenedzsment program és a karrierfejlesztés kapcsolatáról is, amelyet szintén egy nagyon fontos része az ideális dolgozók toborzásának és megtartásának.

A következő lépés a kérdőíves megkérdezés lesz, ami azért lényeges, hogy a munkavállalói oldalról is tanulmányozhassam a tehetségmenedzsment programot. A kérdőív kérdéseit a félig strukturált interjú vizsgálat során kapott információk alapján állítom össze.

AZ INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK HATÁSA A 21. SZÁZADI FELSŐOKTATÁSRA

SZÜCS DÁVID

Gazdaságinformatikus BSC, IV. évfolyam

Témavezető:

Csugány Julianna

tanársegéd

Dolgozatom célja, hogy megvizsgáljam, milyen mértékben vannak jelen, és hogyan növelik az Eszterházy Károly Főiskolán a modern számítástechnikai eszközök, módszerek az oktatás hatékonyságát, s rámutassak a kevésbé használt információs és kommunikációs technológiák (IKT) további alkalmazásában rejlő lehetőségekre.

Az elméleti háttér áttekintése során megvizsgáltam az IKT fogalmának különböző megközelítési módjait, valamint a gazdasági, társadalmi életre és az oktatásra gyakorolt hatását. Bemutattam a különböző oktatási környezetek adta lehetőségeket, ezen belül a vegyes és az interaktív oktatási környezetben használatos IKT eszközöket, az interaktív táblát, a digitális palatáblát és a feleltető rendszert. Az elektronikus tanulási környezet elemzésekor a multimédia fogalmát és szerepét emeltem ki, majd az e-learning adta lehetőségek vizsgálatakor ismertettem a Moodle keretrendszer működését. Rámutattam, hogy a mobiltelefonok széleskörű elterjedésének köszönhetően megjelenő M-learning új lehetőségeket teremtett a tanulás folyamatában. A szekunder kutatás után felállítottam hipotéziseimet. Azt feltételeztem, hogy a digitális taneszközök és

a modern tanulásszervezési eljárások hatékonyabbá tehetik az oktatást, valamint a hallgatók hasznosnak tartják az IKT eszközök beépítését a tanulás folyamatába. További hipotézisem volt, hogy az oktatók életkora befolyásolja az IKT eszközök használatának mértékét az oktatásban. Mindezek bizonyításához a primer kutatás eszközeit alkalmaztam. Az adatgyűjtés strukturált módszerét, a kérdőívet választottam mérőeszközként az információgyűjtéshez. Két kérdőívet állítottam össze, melyeket online, illetve e-mailen keresztül tettem közzé, hogy megismerjem az oktatók és a hallgatók véleményét. A vizsgált célcsoportot az Eszterházy Károly Főiskola Természettudományi valamint Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának oktatói és hallgatói bázisa adta. A kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy az IKT napjainkban a tudás előállításában és átadásában egyaránt fontos szerepet tölt be. A tudásszerzés fogalma mindinkább előtérbe kerül, a befogadó helyett a megszerző funkcióra esik nagyobb hangsúly. Diagramok segítségével mutattam be, hogy melyek a legnépszerűbb IKT eszközök az Eszterházy Károly Főiskolán, s melyek azok, amelyeknek alkalmazása mai napig nem vált az oktatásban a mindennapi gyakorlat részévé. Szemléltettem az oktatók felhasználói szokásait az életkori csoportok függvényében, összehasonlítottam az oktatók és hallgatók véleményét az intézmény IKT ellátottságáról és az eszközök tanórai felhasználásáról. A mintában szereplő oktatók életkora, és az általuk használt IKT eszközök száma között nem mutatható ki összefüggés. Minden korosztályban találunk példát az IKT eszközök széleskörű alkalmazására, illetve azok mellőzésére is. A vizsgált minták esetében az oktatók és a hallgatók véleménye szignifikánsan nem különbözik egymástól az intézmény eszközellátottságának és az IKT eszközök szerepének megítélésében.

Az oktatás hatékonyságának kulcskérdése, hogy a további fejlődés az eszközök számának növelésével, vagy az oktatásban résztvevők tudatformálásával érhető-e el. Mivel egyik sem létezhet a másik nélkül, nyilvánvaló, hogy párhuzamosan kell fejleszteni mindkét területet, mert bár nem az határozza meg kizárólagosan az oktatás színvonalát, hogy mennyi IKT eszközt használnak a tanulás során, az eredmények azt mutatják, hogy a hallgatók kedvelik azokat a tanórákat, ahol IKT eszközök alkalmazásával folyik az oktatás. A felmérésben részt vevő hallgatók többségének elégedettsége azt bizonyítja, hogy az Eszterházy Károly Főiskolán az oktatók jó úton járnak, célszerűen és tudatosan, a tananyagnak, illetve az elérni kívánt célnak megfelelően használják az IKT eszközöket.

HALLGATÓK KOCKÁZATVÁLLALÁSI SZOKÁSAIK ELEMZÉSE

TÓTH MARCELL

Gazdaságinformatikus BSC, IV. évfolyam

Témavezető:

Csugány Julianna

tanársegéd

A dolgozatom a hallgatók kockázat vállalási szokásaikról szól. Kettő fő irányelvet helyeztem az előtérbe, az egyik, hogy a nemek közt mekkora és milyen különbségek vannak. A másik irányelv, hogy a hallgatók milyen szakterületen tanulnak, és van-e bármiféle felfedezhető különbség. A kérdőív végén négy közel hasonló pénzügyi témájú kérdést tettem fel a kitöltőknek, hogy ezeket a pénzügyi döntésekben, inkább kockázat kerülőbbek vagy kockázat vállalóbbak. Ebben a kérdés csoportban fontos adat lesz a különböző korosztály csoportok, mennyire adnak más választ az adott kérdésekre.

A célom, hogy egy a felvetett kérdésekre megtaláljam a választ, és egy átfogó képet kaphassunk ezekről a különbségekről. Háromféle kérdéskört tettem fel a kérdőívben amik, az erkölcsi, szociális és pénzügyi kockázatvállalásra irányulnak. A pénzügyi témában további 4 kérdés is fel lett téve, amik arra irányultak, hogy külön esetekben inkább kockázat kerülő, vagy kockázat vállaló-e a hallgatók. Ezt mindenki saját helyzete szerint helyezhette el szituációba.

A kérdőív kitöltésére és aztán a feldolgozás egyik részeként a Google által használható kérdőív kitöltő alkalmazást használtam és online formában is terjesztettem a főiskolai hallgatóknak. Egyik indokom, hogy ezt az online alkalmazást használtam, mert

egy nagyon letisztult és könnyen kezelhető oldal, ami a kitöltött kérdőíveket azonnal diagramokba helyezi, ezáltal nagyon könnyű áttekinteni az eredményeket. Az adatok további elemzésére Excel táblázatot használok, ahol különböző függvények mutatják meg, hogy milyen összefüggéseket hoztak a kérdőívek.

Nagyon sok feltett kérdésben az elvárt válaszok érkeztek. Ilyennek, hogy a hallgatók mindegyike gondolkodás nélkül bele abba a helyzetbe, mikor nagy eséllyel nyerhet kevés pénzt. A másik kérdésben is nagyon kimutatták a válaszadók a társadalmi nézeteket, hogy inkább a férfiak vállalnak többször kockázatot, míg a nők a biztosban hisznek, s hogy a reál szakterületen tanuló hallgatók vállalnak nagyobb kockázatot a vizsgák felvétele során szemben a humán szakos hallgatókkal. Két olyan kérdés van, amit érdemes megemlíteni, mert az elvárthoz képest nagyon eltérő eredmény született. Ez a két kérdés arról szólt, hogy nagyon kis eséllyel (5% valószínűséggel) nyerhet vagy veszíthet százezer forintot. A megkérdezettek majdnem fele-fele arányba válaszolt igennel és nemmel ezekre a kérdésre. A kis eséllyel nyérésnél majdnem az elvárt eredményt érkezett, de a válaszadók mégis elég nagy társasága, elállna ettől a lehetőségtől. A fontos eredményt az utolsó kérdés mutatja meg, hogy mikor nagyon kis eséllyel elveszítheti az ember a pénzét. A megkérdezettek, nagyobb része vállalná be azt lehetőséget, hogy megkockáztatja, hogy nem veszíti el a pénzét.

Ezek a kérdések el vannak egy kicsit sarkítva a valóságtól, de megmutatja, hogy a pénzügyi döntések során, mennyire eltérően döntenek az emberek. Sokan nem mernék a pénzüket megkockáztatni, hogy azzal akár többre telessenek szert, de ezzel szemben sokan vannak, akik igen megmernék kockáztatni azt, hogy veszíthetnek, de nyerhetnek is.

AZ EGRI VÁR REKONSTRUKCIÓJÁNAK GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI-KULTURÁLIS HATÁSAI A VÁROS TURIZMUSÁRA

BAKÓ ERIK

Turizmus-vendéglátás BA II. évfolyam

Témavezető:

Szabó Róbert

tanársegéd

Amikor egy nevesebb, ismertebb, látogatottabb helyben változások következnek be, akkor arra turisták is reagálnak. Vannak, akik elfogadóbbak, vannak, akiket negatívan érint és ennek nem is félnek hangot adni, illetve vannak olyanok, akiket nem is igazán érdekel, amíg megkapják azt az élményt, amire vártak.

A fentiek alapján TDK kutatásom célja az egri Dobó István Vármúzeumban végzett átépítések turizmusra való hatása. Azt vizsgálom, hogy a 2014-ben elkezdett és várhatóan 2016-ra befejezett felújítások milyen hatással vannak az intézmény látogatottságára. Felmérem továbbá, hogy az emberek élményindexe mennyiben változik és mennyire befolyásolja a látogatói kedvet a felújítás?

Kutatásaim során a következő kérdésekre keresem a választ:

- *Mennyire befolyásolja a Dobó István Vármúzeum látogatottságát a benne zajló felújítás? Vajon csökkent a látogatók száma, vagy növekedett? A meglévő szolgáltatások mennyiben segítettek az átépítések elviselésében? Jól elkülöníthető-e a felújítás?*

- Hogyan áll hozzá a Vár berendezkedése a felújításokhoz? Próbálnak-e a vezetők olyan plusz programokat kitalálni, amivel kárpótolni lehet az esetleges kieső programokat, bejárható területeket? Ha van olyan szolgáltatás, amit erősebben befolyásol az átépítés, mennyire próbálnak alkalmazkodni a változásokhoz?
- *Mi várható a felújítások után?* Elégendő támogatást kapott az EU-tól a vár? Vajon meg tudnak-e felelni az elvárásoknak? Tetszeni fog-e a látogatóknak az új Vár? Az újítások mindenk számára érthetőek lesznek? Olyan helyekről, régiókból is érkeznek látogatók, ahonnan még ezelőtt nem?

A kérdésvetésekhöz kapcsolatosan előzetes feltételezéseim az alábbiak:

- A Vár látogatottsága a felújítási munkálatok ideje alatt, csökkent.
- A szolgáltatások minősége javult.
- A felújítások kapcsán született új szolgáltatások, elnyerték a látogatók tetszését.
- A látogatók zöme diák, akik a történelem miatt érkeznek Egerbe.
- A múzeum a felújítás utáni szezonidőszakban látogatottsági rekordot fog dönteni.

Kutatásaim során felvettem a kapcsolatot a Vár vezetőivel, akik készséggel segítenek. Rendelkezésemre bocsátottak különböző felméréseket, elégedettségi vizsgálatokat a Vár és a hozzá kapcsolódó kiállítások látogatottságáról, illetve a szolgáltatások színvonaláról. Ezek a felmérések 2-3 éves távlatba tekintenek vissza, és jó képet adnak az átépítések előtti és közbeni változásokról. 2016-ban elkészül a következő időszakra vonatkozó felmérés, ami már a felújítások utáni képet is megmutatja.

Terveim között szerepel a szezonidőszakban primer kutatás lefolytatása, melyben főként a látogatói érdeklődést befolyásoló tényezőkre és a Vár által nyújtott élmény színvonalára, valamint a szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségre fókuszálok. Kutatásaim jelenleg még folyamatban vannak, eredményeimet később publikálom.

A BORHOZ KAPCSOLÓDÓ RENDEZVÉNYEK TURISZTIKAI HATÁSA EGERRE AZ EGRI BIKAVÉR ÜNNEP ÉS AZ EGRI CSILLAG BORFESZTIVÁL

MOLNÁR GERGŐ

Turizmus-vendéglátás BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Molnár Csilla

egyetemi docens

Az Egeri Bikavér Ünnep és Egeri Csillag Fesztivál ideje alatt nincs semmilyen mért adat a vendégforgalom turisztikai hatásáról Egerre, mint desztinációra.

Dolgozatomban az Egeri Bikavér Ünnep és az Egeri Csillag Borfesztivál turisztikailag mért hatását vizsgálom.

Kutatásaim során a következő kérdésekre keresem, a választ:

- Mi figyelhető meg a városban a két rendezvény ideje alatt?
- Milyen hatása van ennek a helyi és agglomerációban tevékenykedő szolgáltatókra?
- Milyen borfogyasztási trendek figyelhetőek meg a rendezvényeken?

Hipotézisem szerint a két vizsgált rendezvénynek nagy hatása van a városimázusra, Eger két meghatározó rendezvényéről, értékéről beszélünk.

Primerkutatásom első részében két mélyinterjút készítettem a rendezvény két főszervezőjével, Tarsoly Józseffel, az egri hegybíróval, valamint Gál Tibor borással, Fúzió Borászat tulajdonosával. Második részben egy, a Facebookon közzétett kérdőíves kutatást végeztem, melyben 400 kitöltő válaszait rögzítettem országszerte. Az ok, amiért a közösségi oldalt választottam, mert így az ország számos pontján, nemre és korra való tekintet nélkül bárki kitölthette a kérdőívet.

Az interjúkon elhangzottakból kiderül, hogy Eger két legnagyobb és legvonzóbb rendezvényéről beszélhetünk. Az Egri Bikavér Ünnepe országosan is szinten is nagy népszerűségnek örvend, csak úgy, mint az Egri borvidék borai.

A borhoz kapcsolódó rendezvényeken megfigyelhető egy borfogyasztásban létrejött változás. Manapság a borfogyasztók inkább a világosabb, gyümölcsösebb borokat részesítik előnyben, legyen szó akár rendezvényről, akár otthoni fogyasztásról.

Az Egri Bikavér Ünnepe és az Egri Csillag Fesztivál Egerre, mint desztinációra gyakorolt hatása nagymértékben hozzájárul a városimázs folyamatos fejlődéséhez, erősödéséhez.

Véleményem szerint az önkormányzatnak évről évre nem csökkentenie, hanem növelnie kellene a két rendezvény támogatottságát, ugyanis Eger két jelentős márkájáról beszélünk.

A MOLNÁRKALÁCS BORSODNÁDASDI HAGYOMÁNYÁNAK SZEREPE A TURIZMUS FEJLŐDÉSÉBEN

KATONA FRANCISKA DORINA
Turizmus-vendéglátás BA, III. évfolyam

Témavezető:
Dr. Tóthné Igó Zsuzsanna
mestertanár

Tudományos munkám témájaként a molnárkalács borsodnádasi hagyományának turizmusra gyakorolt hatását választottam. Azért választottam ezt a témát, mert kezdettől fogva én is részt veszek a hagyomány újjáélesztésében, ápolásában és továbbadásában, mindemellett fontosnak tartom városom jövőjét és fejlődését.

Dolgozatomban bemutatásra került a kis híján feledésbe merült népszokás jelentősége, a borsodnádasi kétlaki munkásság életében betöltött szerepe, készítésének folyamata és a hagyomány újjáélesztése. Ismertettem a ma már kedvelt és népszerűnek számító néphagyomány turizmusélnépszerűítő hatásait. Kitértem a sütővasakat tartalmazó könyv készítésének folyamatára, a Molnárkalács Fesztivál kialakulására, valamint az újonnan épült Molnárkalács Házra, amelyben az édesség gépi gyártása folyik.

Borsodnádasd az ország halmozottan hátrányos helyzetű települései közé tartozik. A régió többi településéhez hasonlóan, a legnagyobb gondot a munkanélküliség okozza. A város turisztikai terméke, ezzel együtt a turisztikai kínálat alapja a molnárkalács. Az egyik kitörési pont a település számára a néphagyományban rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása. Ezt szem előtt tartva próbálják a város civil szervezetei és csoportjai népszerűsíteni és mindegyik számára kedvelté tenni ezt a néphagyományt. A közös cél,

hogy a molnárkalács széles körben ismertté váljon és értékesíthető legyen. Ehhez járul hozzá a rendezvényeken való bemutatósütés, ahol a közönség is részt vehet az ostya elkészítésében.

Primer kutatásom során a kérdőíves felmérés és az interjúkészítés módszerét alkalmaztam. Kétféle kérdőívet szerkesztettem. Az egyiket a borsodnádasi lakosok, a másikat pedig a nem helyi lakosok tölthették ki. Emellett interjút készítettem a helyi szállásadókkal, a sütőcsoportok vezetőivel, illetve a Molnárkalács Ház dolgozóival. Széles körű kutatásom célja volt, hogy képet kapjak a fesztivál és a néphagyomány ismertségéről, a rendezvények színvonaláról és látogatottságáról, a Molnárkalács Ház dolgozóinak munkájáról, a molnárkalács piaci helyzetéről és esetleges versenytársairól, a szálláshelyek kapacitásáról. Személyes tapasztalataimra építve, valamint a kapott eredményeket felhasználva, olyan turisztikai kínálat kidolgozására törekedtem, mely hozzájárulhat a település ismertségének növeléséhez, illetve munkahelyeket is teremthet a lakosság számára, ezzel biztosítva a hosszú távú fejlődést.

Borsodnádasd a környező településekkel együtt az Ózdi járáshoz tartozik. A járás turisztikai vonzereje a természeti környezet. Véleményem szerint a turizmus fejlesztése szempontjából, a szolgáltatások kétféle irányzatát lehet kialakítani a városban. Egyik megoldás, ha a település saját rendezvényeivel, programjaival, természeti környezetével és építészeti vonzerejével válik a turisták célpontjává. Másik lehetőség, olyan csomagok kialakítása, melyek a járás többi településével és néhány járáson kívüli községgel együttműködve valósulnak meg, így a turisták megismerhetik a környező települések kultúráját, szolgáltatásait és látnivalóit.

Kutatási eredményeim alapján úgy gondolom, hogy a néphagyomány ismertségének növeléséhez nagyban hozzájárulnak a bemutatósütések. Az édességnek nincs versenytársa a piacon, így szervezett keretek közötti értékesítése gazdaságélénkítő lehet. A Molnárkalács Fesztivál programkínálatának bővítése, a turisztikai programcsomagok kidolgozása, valamint a szálláshelyek fejlesztése segíthet abban, hogy fellendüljön a turizmus Borsodnádason.

A KINCSEM PROGRAM HATÁSA ÉSZAK-MAGYARORSZÁG TURISZTIKAI RÉGIÓRA

RÁCZ ZSÓFIA

Turizmus-vendéglátás BA, I. évfolyam

Témavezető:

Dr. Tóthné Igó Zsuzsanna

mestertanár

Észak-Magyarország gazdasági és társadalmi tekintetben is az ország egyik legelmaradottabb régiója, miközben természeti adottságai, spottörténeti és turisztikai múltja valódi kitörési lehetőségeket rejtjenek. A kutatás tárgya a 2012-ben indult Kincsem Program eredményeinek vizsgálata, szűkebben a program hatásainak elemzése Észak-Magyarország turisztikai régió gazdasági, turisztikai és társadalmi életére, kiemelten Szilvásváradot vizsgálva.

A dolgozatom megírásának célja, hogy bemutassam a Kincsem Program eredeti célkitűzéseit: melynek lényege, hogy a magyar lovas-kultúrát újraélessze, és a turizmus egyik meghatározó ágazatává fejlessze. Célom, hogy összevegyem a megyei és regionális fejlesztési tervekben megjelölt elképzelésekkel, valamint hogy mérleget vonjak, az eredeti tervek milyen mértékben valósultak meg, hogyan hatottak a régióban a tényleges együttműködés kiépítésére. Vizsgálni kívánom, hogy az érintett közösségek milyen együttműködési formákat tudtak kialakítani, valamint hogy milyen hatással van a Kincsem Program Szilvásvárad lovas turisztikai vonzerejére. Válaszokat keresek arra a kérdésre is, hogy a programban eddig nem megvalósult terveket hogyan lehet realizálni. Kutatá-

som eredményeire alapozva javaslatokat fogalmazhatok meg azzal kapcsolatban, hogy milyen továbblépési lehetőségek vannak a lovas turizmus fejlesztése területén.

Kutatásomhoz primer és szekunder adatokat használok fel. Ezek közt szerepelnek: a releváns szakirodalom feltérképezése, bibliográfia elkészítése, a térségre és az adott időszakra vonatkozó fejlesztési tervek elemzése, azok összehasonlítása, a Kincsem Program elemzése, interjúkészítés hazai lovas szakemberekkel, Dallos Andorral és Horváth Lászlóval. Primer adatgyűjtés céljából kérdőíves felmérést készíték, a lovasok körében az Észak-Magyarországon megvalósuló Kincsem Program által kínált lehetőségekről, valamint Szilvásvárad lovas turisztikai vonzerejéről. A kérdőívet 50-100 fővel szeretném kitöltetni.

A már meglévő elemzések segítenek megérteni a turisztikai terület működésének legfontosabb elemeit, különös tekintettel a lovas turizmusra. A fejlesztési tervek és a program összehasonlítása lehetővé teszi, hogy pontos helyzetképet kapjunk, hol is tart ma a megvalósítás, milyen eltérések vannak a tervek és a jelen állapot között. A személyes interjúk segíthetnek annak megértéséhez, hogy mi vezetett a jelen helyzet kialakulásához, és melyek a továbblépés elemei. A kérdőíves felmérés lehetővé teszi, hogy felmérjük a Kincsem projekt ismertségét, a turisztikai szolgáltatások minőségét és a szükséges fejlesztéseket is.

Tudományos Diákköri munkámat 2015 szeptemberében kezdtem el. Az elmúlt időszakban megtörtént a szekunder adatok teljes feldolgozása, elemzése. A kérdőívet elkészítettem, a fókuszcsoportos tesztelést követően, online formában, az interneten elérhető. A közösségi média segítségével megtörtént a figyelemfelhívás, kitöltése folyamatban van.

A FILMTURIZMUS HELYZETE, JELENTŐSÉGE ÉS LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

CSONKA LUCA

Turizmus-vendéglátás BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Molnár Csilla

egyetemi docens

FILMTURIZMUS. Sokan hallottak róla, de csak kevesen tudják mit is jelent pontosan. A médiában sokszor jelennek meg hírek a hazánkban – elsősorban Budapesten – forgatott Hollywood-i produciókról. Egy nemrég megjelent, a legkedveltebb forgatási helyszíneket rangsoroló felmérésben az első öt helyen európai nagyvárosok, köztük harmadikként Budapest szerepelt. Kiemelték, hogy fővárosunk elhelyezkedése, klasszikus épületei, az adókedvezmények, a szakmailag egyre képzettebb és tapasztaltabb, idegen nyelven is kommunikálni képes munkaerő, mind-mind Budapest mellett szólnak. De kihasználjuk-e valóban a filmturizmusban rejlő lehetőségeket, melyek úgy gondolom nemcsak a gazdaság, de az ország ismertsége és imázsa szempontjából is jelentősek? Tudják-e a nézők, hogy a film, amit éppen néznek, valóban hol játszódik, hiszen fővárosunk sokszor nem önmagát alakítja az egyes filmekben (az Evita forgatásán például Buenos Airst, a Vörös Zsaruban Moszkvát testesítette meg)?

Kutatásom fő célja tehát a filmturizmusban rejlő lehetőségek bemutatása, Magyarország adottságainak és lehetőségeinek megismerése és a hazai lakosság e témájú tájékozottságának, érdeklődésének vizsgálata volt az előbb feltett kérdések megválaszolása mellett.

Munkám során az elsődleges és a másodlagos kutatás mód-

szereit egyaránt felhasználtam. A kutatást a témában megjelent nemzetközi és hazai szakirodalmak, köztük szakkönyvek, - elsősorban Irimiás Anna Filmturizmus (2014) c. könyve - szakkikkek és internetes források, valamint korábbi kutatások eredményeinek megismerésével kezdtem. Ezek képezték alapját saját primer kutatásomnak, melynek eszközei a kérdőíves megkérdezés és a szakértői mélyinterjúk voltak. A kérdőíves felmérést online kérdőív kitöltő program (Google Űrlapok) segítségével végeztem 2016 január 10. – március 15. között. A mintába összesen 200 fő került. Szakértői mélyinterjút a hivatkozott könyv szerzőjével és Meruk Ilonával, a Korda Filmstúdió sales managerével folytattam.

Hipotéziseimet nagymértékben lefedték a kutatások eredményei. Beigazolódott, hogy a legtöbben nincsenek tisztában a filmturizmus igazi jelentésével, nem kötik össze a turizmussal. Jobb eredménnyel zárultak a filmturizmus népszerűsítésére tett javaslataimra irányuló kérdések, hiszen a válaszadók nagyobb része tartotta jó ötletnek filmes térkép és applikáció létrehozását, mint vártam. Ez számomra azt a következtetést engedte meg levonni, hogy a magyar lakosság nyitott az újdonságokra, szereti a különlegeset, érdeklődik az élményt jelentő, újszerű programok iránt.

Javaslataimat a már említett marketingeszközökre – köztük a filmtérképre, a filmes honlapra és mobil-applikációra, valamint a tematikus információs oszlopra – vonatkozóan egységes koncepcióban igyekeztem felvázolni. Úgy gondolom, mindezek leginkább a már hazánkban tartózkodó turistákat, illetve a helyi lakosokat tudná sikeresen megfogni. Úgy érzem, hazánknak építenie kellene erre az óriási lehetőségre, mely tény az ide áramló szakmai közönség egyre növekvő létszáma is igazol.

Úgy érzem kutatásom eredményesen zárult. Remek lehetőségeket látok a filmturizmusban a hazai szintéren, melyben megerősítettek a feltárt tények és eredmények is. A filmturizmust egy olyan különleges terméknek tartom, mely tökéletesen ki tudja szolgálni a 21. század trendjeit a turizmus terén, miszerint egyre jobban előtérbe kerül az egyedi, más, érdekes, interaktív szórakozási formája az utazásnak, ráadásul a szabadidős turizmus mellett a hivatásturizmusban is lehetőségeket rejt.

AZ EGRI ÉS A HEVESI JÁRÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA A KKV-K TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA ALAPJÁN

MAJOR KITTI

Gazdálkodási és menedzsment BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Szlávik János

egyetemi tanár

„ Sok ember csak arra vár, hogy Martin Luther King vagy Mahatma Gandhi visszajöjjen. De ők már eltávoztak. Csak mi vagyunk. Rajtunk múlik. Rajtad múlik.” /Marian Wright Edelman/

Mindenki tisztában van azzal, hogy napjainkban a vállalatok elsődleges célja a profitmaximalizálás, a minél nagyobb eredmény elérése az üzleti év végén. De gondoljunk csak bele, hogy mi lenne, ha egy olyan világban élhetnénk, ahol a vállalatok figyelembe veszik a társadalmat és azt óvva felelős üzleti tevékenység folytatása mellett próbálnák elérni a legmagasabb szintű hatékonyságot...

A CSR (Corporate Social Responsibility) - azaz a vállalatok társadalmi felelősségvállalása - egy olyan komplex szemlélet, gondolkodásmód, magatartásforma, tevékenység és kommunikáció, amely a vállalaton belül és kívül kiterjed szinte minden területre, gondolok itt az emberi jogokra, az emberi erőforrás menedzsmentre, az üzleti etikára, a non-profit jellegre, a tisztességes versenyre, az átláthatóságra, a környezet tudatos alakítására és még sok minden más mellett a helyi közösségek életére is. A vállalatok jóra is hasz-

nálhatnak a technikai fejlődés által megszerzett tudást amellet, hogy profitszerzésre törekednek, hiszen Földünk erőforrás-készlete véges. Azt kellene végre megérteniük a cégvezetőknek, hogy a vállalat és a társadalom kölcsönösen feltételezi egymást, egyik a másik nélkül tulajdonképpen életképtelen. Egyre inkább tudatosul a társadalomban az, hogy ha továbbra is egészséges körülmények között szeretnénk élni, tiszta környezetben, akkor minden gazdasági cselekedetre nagy figyelmet kell szentelnünk és felelősen kell viselkednünk, igaz ez mind a vállalkozásokra, mind pedig a társadalom egyéneire. Én úgy látom, most a világot, hogy sajnos az üzlet és az erkölcs két teljesen különböző dolog. Folyamatosan felmerül a fogyasztókban az a kérdés, hogy vajon miért végez egy cég önkéntes tevékenységet, miért adományoz, miért jótékonykodik? Vajon azért, hogy tényleg bizonyítsa, hogy tud tisztességes üzleti tevékenységet is folytatni, vagy pedig azért, hogy elterelje a társadalom figyelmét egy általa okozott súlyos kárról.

**KOMMUNIKÁCIÓ ÉS MÉDIATUDOMÁNYI
SZEKCIÓ**

A bíráló bizottság elnöke:

Dr. Pólya Tamás,
egyetemi docens

A bíráló bizottság tagjai:

Martin József,
professor emeritus

Dr. Herzog Csilla,
főiskolai docens

Sütő Gergely,
*kommunikáció- és médiatudomány
BA,
II. évfolyam*

Helye: B épület földszint 3.

Ideje: 2016. április 27. 14.00 óra

A bemutatásra kerülő dolgozatok

BESENYEI BALÁZS

Kommunikáció- és médiatudomány BA, III. évfolyam

**Irónia és paródia
a videojátékokban**

Témavezető: Dr. Pólya Tamás,
egyetemi docens

GASKOVÁ BIANKA

Kommunikáció- és médiatudomány BA, III. évfolyam

Generációs sajátosságok a digitális személyközi kommunikációban

Témavezető: Dr. Pólya Tamás,
egyetemi docens

LAKATOS ÁDÁM TIBOR

Kommunikáció- és médiatudomány BA, III. évfolyam

Az online szervezeteken belüli kommunikáció

Témavezető: Dr. Pólya Tamás,
egyetemi docens

IRÓNIA ÉS PARÓDIA A VIDEOJÁTÉKOKBAN

BESENYEI BALÁZS

Kommunikáció-és médiatudomány BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Pólya Tamás

egyetemi docens

A videojátékok beleépültek az emberek mindennapjaiba – beszéljünk akár a legfiatalabb vagy legidősebb generációkról. Valamilyen úton-módon minden korosztály megtapasztalja egyszer, hogy mit is jelent teljes valójában a videojáték: a fiatal gyermekek az interakció során, a szüleik, mikor saját csemetéjükre kell odafigyelni – nehogy azok erőszakos tartalomba fussanak bele –, míg a nagymama és nagypapa valahogy konstatálja, hogy a masina (legyen az konzol, mobiltelefon vagy asztalai számítógép) szórakoztató funkcióval bír – amelyet a játékos élvezettel használ. Kimutatások alapján a magyar társadalom 50-60 %-a például hetente egyszer játszik videojátékkal – ami valljuk be, nem egy semmibe vehető adat. Ezek a szórakoztató digitális tartalmak olykor igazán mély határokat lépnek át – pozitív és negatív értelemben egyaránt. Mára már odáig jutott a technológia, hogy a videojátékok bizonyos „példányai” már a nagyjátékfilmek narratív technikáival vetekszenek, sőt olykor le is pipálják azokat. A virtuális térben sokszor megelevenedik, szinte kézzel fogható az akció, a kaland, a nevelés és a humor legkülönbözőbb fajtái, mely dolgozatom fő témáját is szolgáltatja.

Vizsgálatomban azt szeretném bemutatni, hogy a videojátékokban igenis jelen vannak a humor legszínesebb eszközei – nevezetesen az irónia, a paródia, valamint a szatíra. Ebben egy korszakalkotó, monumentális videojáték, a sokszor és sokat bírált, ám annál népszerűbb Grand Theft Auto című alkotás lesz a segítségemre, mely örületes humorával, társadalomkritikájával tökéletesen belepaszsol az amerikai társadalom popkulturális áramlatába – minden hátulütője mellett. Mivel a játék már túl van az ötödik epizódján, így célszerűnek gondoltam a legutolsó, azaz legújabb darabját megvizsgálni, hogy az irónia, paródia és szatíra miképp jelenik meg a játék ötödik részében. Úgy gondoltam, mielőtt ezekre választ adok, le kell szögezni bizonyos fogalmakat: ilyen a videojáték, a Grand Theft Auto (GTA) műfaja, azaz az open-world game (más néven nyílt-világú játék), ezen túlmenőleg pedig tudnunk kell, mit jelent az, hogy valami ironikus, parodisztikus vagy éppen szatirikus.

Kitekintésként érdemes megvizsgálni az amerikai rajzfilmeket is, melyek oly' népszerűek szerte a világon, s amelyek szintúgy beilleszthetők az Amerikai Egyesült Államok reflexív, popkulturális vonulatába. Itt három sorozatot, a South Park-ot, a Family Guy-t és A Simpson családot vettem nagyító alá. Ezek a rajzfilmek népszerűek az egész világon, ezen felül pedig roppantul okosan, szellemesen, ugyanakkor néha már nagyon keményen, sértően és durván alkalmazzák az iróniát, paródiát és szatírát. A Grand Theft Auto és főleg ezen három rajzfilmsorozat ellen számos médium, politikai vezető, kutató felemelte már hangját – mondván ezek a tartalmak erőszakosak, durvák és pusztán a rosszra tanítják a fiatalokat. Ebben van igazság, meg nincs is - elvégre ha nem lennének rendkívül népszerűek világszerte, akkor nem termelhetnének hatalmas, világrekordokat döntőgető bevételeket.

Vizsgálataim alapján – melyek főleg angol szakirodalmak alapján történtek (részint, mert a kutatási téma viszonylag újkeletű, részint pedig azért, mert Magyarországon nem foglalkoztak még kellő mennyiségben a témával) - bebizonyosodhat, a Grand Theft Auto-sorozatban „tetten érhető” az irónia, paródia és a szatíra – még-hozzá igen nagymértékben, és nagyon színes skálán. A negatív megítélés ellenére pedig népszerű mind az amerikai, mind pedig a nem amerikai játékosok körében. A South Park, a Family Guy és A Simpson család pedig tökéletesen passzolnak ebbe a vonulatba, még ha azok csak sorozatok is, nem pedig videojátékok.

GENERÁCIÓS SAJÁTOSSÁGOK A DIGITÁLIS SZEMÉLYKÖZI KOMMUNIKÁCIÓBAN

GASKOVÁ BIANKA

Kommunikáció- és médiatudomány BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Pólya Tamás

egyetemi docens

A digitális személyközi kommunikáció életünk jelentős részében jelen van. Ez igaz nemcsak a fiatalabb: X, Y generációra, hanem az idősebb, baby boom nemzedékre is. Bár a „digitális bennszülöttek” mindenképp előnnyel indulnak a virtuális berkekben, a „digitális bevándorlók” is igyekeznek felvenni velük a versenyt. A jelenlegi, 2016-os trend szerint a közösségi hálózatok „koronázatlan királyán”, a Facebookon keresztül zajlik az online kommunikáció jelentős része. Emellett azonban rengeteg egyéb applikáció teszi lehetővé a digitális kommunikációt, megkönnyítve ezzel azon személyek kapcsolatfelvételét, akik kilométerekre vannak egymástól.

A dolgozatomban arra a kérdésre próbálok választ adni, hogy a már említett három generáció milyen mértékben és milyen módon használja az online kommunikációt – vagyis milyen sajátosságokat lehet felmutatni az egyes nemzedékek esetében. Három nagy egységre bontható a munkám: az elsőben megpróbálom megmagyarázni a generáció fogalmát, valamint bemutatni a nemzedékeket. A második részben kitérek a digitális személyközi kommunikáció fogalmára és az online kommunikációs eszközökre is. A Facebook mellett a Twittert, a Skype-ot, a Vibert, a WhatsApp-ot és az e-mailt is göröcső alá veszem. A harmadikban pedig

saját kvalitatív kutatásomon keresztül próbálok rávilágítani azokra a jegyekre, melyeket különbségekként és hasonlóságokként lehet felmutatni az egyes generációk online kommunikációjában.

A dolgozatom első két részéhez angol és magyar szakirodalmat használtam fel. A generációfogalom és –felosztás esetében főleg Mannheim Károly és Tari Annamária írásai voltak a segítségemre, míg a digitális kommunikáció esetében Nancy K. Baym könyve bizonyult tanulságosnak. Hipotéziseim között szerepelt többek között, hogy az Y generáció tölti a legtöbb időt az internet előtt, valamint kommunikál online a legtöbbet. Emellett feltételeztem, hogy az online kommunikáció preferálásában legnagyobb szerepet az ingyenesség játszik. A dolgozatomban a felvetések alátámasztása és az egyes online kommunikációs eltérések bemutatása személyes interjúkon keresztül zajlott. Tizenkét személlyel készítettem interjút: három generáció négy-négy képviselőjével. Ahogy azt előre feltételeztem, sokkal több különbség rajzolódott ki, mint hasonlóság az egyes nemzedékek online kommunikációs szokásai között.

Összességében a kutatás tapasztalatai alapján elmondható, hogy a generációfogalom definiálása máig nem egyértelmű. A szakirodalomban sem találunk rá egyöntetű meghatározást. Ami pedig Őa digitális személyközi kommunikációt illeti: egy állandóan változó és kimeríthetetlen kutatási témának bizonyul, mely a technológia fejlődésével mindig újabb és újabb kérdések megválaszolására készíti a szakmát. Bár a beszélgetésekből nem biztos, hogy explicit különbségeket és hasonlóságokat lehet „ráhúzni” az egyes generációkra, a dolgozat legalább egy nagyobb volumenű, akár kérdőíves kutatás alapját megfelelően szolgálhatja.

AZ ONLINE JÁTÉKOK SZERVEZETEIN BELÜLI KOMMUNIKÁCIÓ

LAKATOS ÁDÁM TIBOR

Kommunikáció és médiatudomány BA III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Pólya Tamás

egyetemi docens

A klánok vezetése rendkívül összetett feladat. Vajon magyar közegekben is hasonló lesz-e az eredmény, mint a nyugati kutatásban?

Kutatásaim során szeretném megvizsgálni, milyen vezetői képességekkel kell, hogy rendelkezzen egy magyar klán vezető. Szeretném megtudni, hogy több klán vezetői stílus közül melyik leginkább célra vezető. Bemutatom a 3 különböző interjú alanyomat, akik 3 különböző vezetői stílust képviselnek. Az alanyaim interjúválaszai alapján megkísérlem bemutatni, milyen vezetői képességek birtokában vannak, és, hogy ezzel mit értek el.

Feltételezem, hogy – ugyanarról a videojátékról és ugyanazokról a teljesítendő feladatokról lévén szó – magyar nyelvű környezetben is ugyan az a vezetési stílus/stílusok lesznek a leginkább eredményesek, mint más nyelvűekben. Előzetes feltételezésem, hogy a „Country Club” (emberbarát, szociális összetartás) és az autoriter (kemény, parancsoló) vezetési stílust képviselő vezetők lesznek a leginkább eredményesek. Továbbá feltételezem, hogy a sikeres vezető ugyan azokkal a képességekkel bír majd az online világban, mint a „való életben”.

Kutatásom során elsősorban Patrick Prax, az uppsala-i egyetem tanulmányát vettem alapul, továbbá, több a SAGE adatbázisban talált kisebb, a témához kapcsolódó tanulmányt használtam fel.

Hang alapon strukturált kérdéssor alapján interjúztattam meg 2 klán vezetőt, illetve ugyan ezen kérdéssort küldtem el még egy alanyomnak, aki írásban válaszolt. Azért ezt a módszert választottam 2 alanyom esetén, mivel ez sokkal személyesebb és spontánabb. 3. alanyomtól elfogadtam írásban is a válaszokat, mivel érdekesnek tűnt, a szerver egyik top klánjának vezetőjeként.

Előzetes várakozásaimnak félig megfelelően az autoriter vezetési mód valóban sikeres, azonban a country club stílus túl nagy szabadságot hagy a tagoknak az online világban, így a csoport könnyen bomlásnak indulhat. A vezetői képességeket tekintve a jó online vezető ugyan azon képességekkel bír, mint egy „való életbeli” vezető.

További, nagyobb merítésű kutatás során még pontosabb eredményeket lehetne tenni, ahol előre választanánk ki a klánokat, a szerveren elterjedt híruk szerint. Eredményeikre, az az a leölt boszok számára, gyorsaságára, jobban kéne fókuszálni.

**POLITIKATUDOMÁNYI
SZEKCIÓ**

- A bíráló bizottság elnöke:** Dr. Horváth Ágnes,
főiskolai tanár
- A bíráló bizottság tagjai:** Dr. Varga György,
főiskolai docens
- Hacsi Lajos,
mestertanár
- Szalóki Judit,
*nemzetközi tanulmányok MA,
II. évfolyam*

Helye: B épület 404.

Ideje: 2016. április 27. 14.00 óra

A bemutatásra kerülő dolgozatok

FORGÓ FRUZZSINA BRIGITTA
Nemzetközi tanulmányok,
MA II. évfolyam

Fejlődési-fejlesztési potenciálok
A pilisi térség fejlesztési irányvonalai és annak hatásai
Pilisszentkereszt és Dobogókő településfejlesztésére

Témavezető: Dr. Dobó Marianna,
főiskolai docens

GERGELY DOROTHY
*Nemzetközi tanulmányok,
BA II. évfolyam*

Az amerikai demokrácia
Témavezető: Dr. Gyarmati István
egyetemi docens

HARNÓCZ FANNI
*Nemzetközi tanulmányok,
MA I. évfolyam*

**Az Európai Unió regionális
fejlesztési politikájának
vizsgálata a 2014-2020
kötségvetési időszakába**
Témavezető: Dr. Dobó Marianna,
főiskolai docens

KOVÁCS VIKTÓRIA
*Nemzetközi tanulmányok,
BA II. évfolyam*

**A nők jogainak és szerepeinek
összehasonlítása Törökországon
és Magyarországon napjainkban**
Témavezető: Dr. Horváth Ágnes,
főiskolai tanár

KÖMLŐI FANNI
*Nemzetközi tanulmányok,
BA III. évfolyam*

**Multikulturális társadalom
és menekültkérdés**
Témavezető: Dr. Majtényi György,
főiskolai tanár

LACZKÓ DIÁNA
*Nemzetközi tanulmányok,
BA III. évfolyam*

**Kulturális diplomácia szerepe
napjainkban Magyarországon**
Témavezető: Dr. Horváth Ágnes,
főiskolai tanár

MOLNÁR ISTVÁN
*Nemzetközi tanulmányok,
MA II. évfolyam*

Menekültválság és döntéshelyzet
Témavezető: Dr. Dobó Marianna,
főiskolai docens

ZSEBE BLANKA GRÉTA
*Nemzetközi tanulmányok,
BA III. évfolyam*

**Működő területi autonómiák
tapasztalatai – a gagauz területi
autonómia (Moldova)**
Témavezető: Dr. Varga György,
főiskolai docens

A FEJLESZTÉSI-FEJLŐDÉSI POTENCIÁLOK A PILISI TÉRSÉG FEJLESZTÉSI IRÁNYVONALAI, ÉS ANNAK HATÁSAI PILISSZENTKERESZT ÉS DOBOGÓKŐ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSÉRE

FORGÓ FRUZSINA BRIGITTA

Nemzetközi tanulmányok MA II. évfolyam

Témavezető:

Dr. Dobó Marianna

főiskolai docens

A Fejlesztési-fejlődési potenciálok – A pilisi térség fejlesztési irányvonalai, és annak hatásai Pilisszentkereszt és Dobogókő településfejlesztésére című munkámban a terület- és településfejlesztés kapja a főszerepet. A vizsgálat alapját az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, a Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió, illetve a település által, helyi szinten kidolgozott Pilisszentkereszt-Dobogókő – Településfejlesztési Konceptió képezi. A település fejlesztéspolitikai irányvonalait igyekszem meghatározni, ezért a község pillanatnyi helyzetfeltárása révén kívánom feltárni a lehetséges direktívákat. Emellett interjút készítettem a pilisszentkereszt-i önkormányzat képviselő-testületének egy tagjával, akitől elsősorban arra szerettem volna választ kapni, hogy az írásban rögzített alapelvek milyen mértékben kerülnek megvalósításra.

Előzetes elképzelésem szerint a község egyetlen kitörési pontját a turizmus jelenti, ezért véleményem szerint a turisztikai szektorban van szükség elsősorban fejlesztésekre. Éppen ezért a kutatás során

a fejlesztési irányvonalak vizsgálatánál a turizmus fejlesztését célzó prioritásokra szeretném helyezni a fő hangsúlyt. Pilisszentkereszt és Dobogókő fenntartható fejlesztése a turisztikai kínálat bővítésével megoldottá válhatna, ehhez azonban szükség van a hazai– és a nemzetközi szintén is elismert turisztikai attrakciók kialakítására. Ezen látványosságok megvalósítása azonban nem valósulhat meg a terület– és településfejlesztési koncepciók nélkül, amelyek alapvetően szabályozzák a természeti tájba történő beavatkozást.

Kutatásom során alapvetően arra kerestem a választ, hogy a helyi szintű településfejlesztési koncepció mit határoz meg fő céljaként, illetve, hogy a készítés folyamatban milyen szereplők vesznek részt benne, ahhoz milyen módszert alkalmaztak? Érdekelt továbbá az is, hogy a helyi szintű településfejlesztési koncepció milyen mértékben illeszkedik az országos–, illetve a megyei szintű koncepcióhoz? A helyi önkormányzat vonatkozásában azt vizsgálom, hogy milyen eszközökkel és konkrét lépésekkel kívánja elősegíteni Szentkereszt fejlődését, készültek-e konkrétan a turizmus fejlődését szolgáló tanulmánytervek? A személyesen készített interjúval a az esetleges fejlődést, fejlesztést gátló külső– és belső tényezőket kívántam felmérni.

A bennem megfogalmazódott hipotéziseket a vizsgálatom során igyekszem megdönteni vagy alátámasztani:

A fejlesztési prioritások erősorban a turisztikai szektort érintik.

A település turisztikai vonzerejét valóban megváltoztató fejlesztések támogatása ténylegesen csak magántőkéből valósulhat meg, melynek egyértelmű hiányát jelzi a beruházások elmaradása.

Bár a településfejlesztési koncepció kötelező jelleggel kidolgozásra kerül, a benne foglaltak nem kerülnek megvalósításra.

Kutatásom során az összes általam megfogalmazott kutatási kérdésre választ kaptam, azonban a kapott eredmény sajnos elég negatívnak mutatkozik.

AMERIKAI („LÁTSZAT”) DEMOKRÁCIA

GERGELY DOROTHY LORETTA

Nemzetközi tanulmányok BA, II. évfolyam

Témavezető:

Dr. Gyarmati István PhD

egyetemi docens

Kutatási témámnak Amerika demokratikus berendezkedésének részletes vizsgálatát választottam, ugyan is úgy vélem, hogy ez a téma napjainkban is igen nagy aktualitást mutat, mégpedig azért, mert Amerika döntései, intézkedései az egész világra kihatással vannak nagyhatalmi pozíciójából adódóan. Különös hangsúlyt fektettem az amerikai alkotmány és elnöki különrendeletek mélyreható elemzésére, amely kialakítja a demokrácia mérlegének két végét. Hiszen tudjuk, hogy Amerikáé a világ egyik legjobb, legdemokratikusabb alkotmánya, azonban ezzel szemben helyezkednek el a már kevésbé demokratikusnak mondható elnöki intézkedések. Tudományos munkám befejezésével szeretném mindenki számára láthatóvá tenni az „amerikai” és „európai” demokrácia közötti különbségeket, valamint hasonlóságokat, ugyan is meglátásom szerint, a két kontinensen eltérő a népuralom felfogása és a mindennapi életben való megvalósulása. Továbbá dolgozatom következő fejezeteiben azt kívánom részletezni, hogy az USA-ban kiknek a kezében van a tényleges hatalom, demokráciáról vagy csak egy „látszat demokráciáról” beszélhetünk-e.

A tanulmányozni kívánt területem elsőre kicsit provokatívnak tűnhet, megkérdőjelezni az Amerikában jelenlévő demokráciát, kétkedni nagyságában. Azonban közel sem erről van szó, csupán

fényt szeretnék deríteni arra, hogy egy világot befolyásolni képes ország vajon saját polgárait érintő kérdésekben hogyan jár el, továbbá, hogy érvényesülni képes-e a szubszidiaritás elve. Valamint, hogy beszélhetünk-e még „amerikai álomról”, vagy esetleg már felébredtünk az álomvilágból és mára már csak a pusztta valóság maradt. Későbbiekben, pedig azt vizsgálom, hogy az USA-nak mennyire fontos, hogy kialakítsa a világ valamennyi országában a demokratikus berendezkedést, és ezt akár bármi áron. Azonban felvetődhet bennünk a kérdés, hogy mindenhol működőképes-e ez a politikai rendszer, vagy van ahol csak a diktatúra képzelhető el, mint opció. Dolgozatomban ezekre a kérdésekre keresem a választ.

Tanulmányom tudományos hátterét a szakirodalmak mellett, a témában jártas professzorokkal, szakértőkkel készítette interjúkkal kívánom alátámasztani. Szeretném a témában megszólaltatni Magyarics Tamás Amerika-szakértőt, Erdős André diplomatát, Orbán Anita kül-és energetikapolitikai szakértőt.

Kutatásom eredményeként egy olyan szakmailag korrekt elemzést kívánok kiadni a kezemből, amely pontosan meghatározza a demokrácia fogalmát, ezzel együtt definiálja az Amerikában működő demokratikus berendezkedés milyenségét. Választ kívánok találni arra, hogy az USA tényleges demokratikus lépésekkel alakította-e nagyhatalmi befolyását, ezen felül, hogy milyen eszközök segítségével lépett ki a világpolitika színterére. Napjainkra számos olyan tanulmány született, amely azt mondja, hogy Amerika alapjában véve oligarchia. Publikációmban ezeknek az állításoknak a valóságalapját is kutatni kívánom.

AZ EURÓPAI UNIÓ REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI POLITIKÁJÁNAK VIZSGÁLATA A 2014-2020-AS KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAKBAN

HARNÓCZ FANNI

Nemzetközi Tanulmányok, MA I. évfolyam

Témavezető:

Dr. Dobó Marianna

főiskolai docens

Az Európai Unió regionális politikája a munkahelyteremtésre, a gazdaság serkentésére, a vidék versenyképesebbé tételére koncentrál a kevésbé fejlett régiókban. Beruházásai révén célul tűzte ki az emberek életszínvonalának javítását. A 2014 és 2020 közötti időszakra szóló költségvetés döntő többségét (1082 milliárd euróból 351,8 milliárd eurót) a regionális politika céljaira fordítja az EU, amely által nem csak a beruházások legfőbb színterévé lép elő, hanem az országok közötti szolidaritás kifejezőjévé is válik ez a terület. A tagországok különböző szinteken igénylik a beruházásokat a fejlettségi szinttől függően, így nyilván a fejlett tagországok kevésbé hasznélvezői a támogatásoknak. Mindezek ismeretében azt gondolom a téma relevanciája adott.

A kutatás a regionális fejlődési folyamatok megismerésén túl a célkitűzések és a megvalósult eredmények összevetésére irányul, amely lehetetlen lenne az előző időszak értékelése nélkül. Milyen realitásokkal állunk szemben a keret felhasználása során? Van-e egyáltalán létjogosultsága a regionális fejlesztéseknek? Ha igen, akkor hogyan lehet hatékonyabbá tenni a felhasználást? Hol ke-

rül(het) homokszem a gépezetbe és mindezt, hogyan lehet kiküszöbölni? Mi valósul meg az elvárásokból? És ha nem valósul meg ki vonható felelősségre érte?

Leíró-elemző módszer segítségével vizsgálom az adott időszakot, törekedve a minél frissebb szakirodalmak, statisztikai adatok és az aktuális jog felhasználására. Az összehasonlítás alapjaként a korábban alkalmazandó jog és az előző időszak eredményeit összegző tanulmányokra támaszkodom. Továbbá elengedhetetlen az EU adatbázisának és joganyagának elemzése, mely kitűnő információforrás mind az előző, mind a jelenlegi időszakra vonatkozóan. A kutatáshoz hatalmas segítséget kapunk a főiskola könyvtárától. A Tittel Pál Könyvtár és Médiacentrum - több, a főiskolások számára elérhető adatbázisa - rengeteg friss idegen- és anyanyelvű szakirodalmat biztosít. Munkám során igyekszem minél több, idegennyelvű írásos anyag felhasználására, adaptálására. Mivel a téma aktuálpolitikát érint, így a szakirodalmak mennyisége korlátozott, éppen ezért szakemberek véleményét is szeretném megismerni interjúk készítése által, melyeket bele kívánok építeni a dolgozatba.

A kutatás célja, egy olyan írásos munka elkészítése, amely hasznosítható tényanyagokat, releváns konklúziókat tartalmaz és mindezek összegyűjtése során mélyíti az adott területen megszerezhető tudást. Jelenleg a szakirodalmak keresése, összegyűjtése és feldolgozása van folyamatban, amely kihívásokkal teli, hiszen gyakran több száz oldalas jelentésekből, értékelésekből kell kinyerni az adatokat, információkat. Egy nagy mozaikként tudnám jellemezni ezt a területet, amelyben minden elem lényeges és összefüggésben van egymással, vannak kisebb és nagyobb elemei és így alkotnak egy egészet, célom a részletek feltárása és keretbefoglalása.

A NŐK JOGAINAK ÉS SZEREPÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA TÖRÖKORSZÁGON ÉS MAGYARORSZÁGON NAPJAINKBAN

KOVÁCS VIKTÓRIA

Nemzetközi Tanulmányok, 2. évfolyam

Témavezető:

Dr. Horváth Ágnes

főiskolai tanár

A dolgozatomban a két országban élő nők helyzetét civilizációs szempontból szeretném bemutatni. Törökország a nyugati és iszlám civilizáció határán helyezkedik el, míg Magyarország a nyugati civilizáció országa. A nők egyenlőségének tekintetében mindkét ország esetében vannak hiányosságok. A nők törökországi helyzetét illetően sok olyan dolog van, amely összeegyeztethető az általunk ismerttel, hiszen a „nyugati”elemek megegyezhetnek, míg az iszlám elemek természetesen eltérést jelentenek. Fontos szempont, hogy a törvényi meghatározás és annak gyakorlati megvalósulása között eltérések lehetnek, ezért fontos mindkét esetet vizsgálni mindkét ország esetében.

Kutatásaim során a nők jogainak összehasonlítása értelmében Törökország esetében szeretném elkülöníteni a sharia és az atatürki jogrendszert, Magyarország esetében pedig mindezt az európai jogrenddel szeretném összehasonlítani. Mindezeket szeretném kiegészíteni a két ország alkotmányának elemzésével, illetve az iszlám és keresztény jogrendet. A második része a nők szerepének összehasonlítása. Ezt az élet különböző területein elemezném, úgy, mint: család, oktatás, munka, szerelvéállás a politikai életben.

A kutatáshoz többféle forrást használok. Olvasom a két országgal kapcsolatos híreket, elemzem a hatásukat a nők helyzetére vonatkozóan. A két ország alkotmányának ismeretét fontosnak tartom. Tanulmányokat, szakértői véleményeket, valamint a témával kapcsolatos könyveket olvasok. Interjúkat készítek a Magyarországra érkező törökökkel, illetve a Törökországban élő magyarokkal.

Jelenleg a szakirodalom feldolgozását végzem: ennek egy része a hírportálok olvasása, hogy naprakész lehessen az országok esetében nőket érintő vagy nőkre kiható döntések tekintetében. Megfogalmazódnak látszanak a kutatási kérdések is, valamint a kérdőívek összeállítása is folyamatban van.

A két ország látszólag eltérő civilizációhoz való tartozása nem feltétlen jelenti azt, hogy a nők jogait érintő kérdésekben messze állnak egymástól, illetve szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az általunk tökéletesnek tartott nyugati világrendben is vannak hiányosságok ezen a területen.

Nagyon hasznos a téma civilizációs szempontból való megközelítése, hiszen ez egy magasabb szintű látásmódot jelent, melyet országokra és azon belül egy témákra is le lehet szűkíteni.

MULTIKULTURÁLIS TÁRSADALMAK ÉS A MENEKÜLTKÉRDÉS

KÖMLŐI FANNI

Nemzetközi tanulmányok BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Majtényi György

főiskolai tanár

Manapság szinte nem találni olyan országot, mely társadalmilag homogén lenne, a globalizációnak, migrációnak illetve mobilitási partnerségeknek köszönhetően. A XXI. században ma már olyan országok is könnyedén elérhetővé váltak, melyek régebben elképzelhetetlenek lettek volna, vagy legalábbis sokkal idő- és pénzigényesebbek. Multikulturális társadalmak alakultak ki ennek hatására, ami kapcsán a problémafelvetéseim a következők: Vajon működőképesek ezek a sokszínű társadalmak? Mi miatt igen, vagy ha nem, annak mi az oka? Ha erre választ kaptam a következő kérdésem: Ez vajon minden állam tekintetében így van? Hogyan lehet, hogy valahol (jobban) működik és valahol nem?

Kutatási célkitűzéseim között szerepel ezen kérdések megválaszolása, vizsgálni a menekültkérdés és multikulturalitás kapcsolatát, különböző országok tekintetében. Mindamellettt válaszolni arra a kérdésre, hogy miért is indulnak el az emberek anyaországukból, és próbálnak boldogulni egy másikban?

Fontosnak tartom azzal is foglalkozni, hogy mik lehetnek ezeknek a multikulturális társadalmak kialakulásának a rövid- és hosszú távú következményei, a következményeket pedig minél több aspektusból próbáltam megvizsgálni.

Kutatásaimat megelőzve feltevésem az, hogy az elemeiben különböző kultúrák nem tudnak egy egészként funkcionálni. Munkám során ezt fogom bizonyítani, vagy éppen cáfolni.

Tudományos munkám megírásához különböző szakirodalmakat és internetes forrásokat hívtam segítségül, valamint előzetes kutatásnak fogható fel, hogy egy éven keresztül Erasmus ösztöndíjjal volt lehetőségem Németországban eltölteni egy évet, ahol megismerkedhettem különböző nációkkal a világ szinte minden pontjáról. Ez alatt az idő alatt megfigyelhettem, valójában mennyire befogadó az az ország, mely köztudottan egy befogadó, nyitott, az egyik legkedvezőbb szociális rendszerrel rendelkező állam. Abba is betekintést nyertem, hogy a különböző mobilitási programoknak köszönhetően hányan szeretnék ezt követően tartósan az országban maradni, tehát hogy diákokból/vendégmunkásokból hogyan lesznek betelepültek és miért.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy maga a migráció, a valahonnan való menekülés egyben egy értékelést is hordoz magával, hogy az honnan hová történik és miért. Ahová a menekültek tartanak, az minden esetben egy erős softpowerrel rendelkező ország, így lényegesnek tartom megvizsgálni, hogy mely országok tartoznak ebbe a csoportba és mivel érték ezt el.

A multikulturális társadalmakban fellépő problémák felszámolására, vagy legalábbis enyhítésére azonban nyilvánvalóan vannak törekvések, melyeket szintén fontosnak tartok vizsgálni. A folyamat során egy kritikus pont annak kutatása, hogy vajon a jelen helyzetért ki tehető felelősség. Ezen problémakörökre rávilágítva szeretném a kérdéseimre megtalálni a válaszokat és további célom, hogy a témakörben egy közérthető dolgozat szülessen.

Mivel kutatásom nem tart még annak végleges fázisában, nem szeretnék túl korai következtetéseket levonni illetve javaslatokat tenni.

KULTURÁLIS DIPLOMÁCIA SZEREPE MAGYARORSZÁGON NAPJAINKBAN

LACZKÓ DIÁNA

Nemzetközi Tanulmányok BA, III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Horváth Ágnes

főiskolai tanár

Dolgozatommal egy olyan társadalomtudományi, azon belül diplomáciai területet szeretnék bemutatni, amelynek segítségével egy állam a „gyengédebb” eszközökre építve kívánja reprezentálni az állam érdekeit. A mai Magyarország sem gazdasági, sem katonai betöltött pozíciója alapján nem képes versenyképes pozícióra szert tenni a globalizált világban. Mindezek mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni hazánk pezsgő kulturális életét, amelyben nagy lehetőségek rejlenek a kulturális diplomácia területén.

A kutatási munkámmal három fontos területre fókuszáltam. Egyrészt a kulturális diplomácia jelentőségének kérdéskörét vizsgáltam általánosságban, másrészt a kultúrdiplomáciai modellek alapján kutattam a nyugati viszonyokat, harmadrészt elemeztem a jelenlegi magyarországi helyzetet. Mindezeket tettem annak érdekében, hogy reálisan láthassam kutatási célomat, amelyek a hazai lehetőségek feltárására irányultak.

Hipotézisem szerint a kulturális diplomácia hatékony eszközként jelenik meg a nemzetközi érdekérvényesítésben. Magyarország ezen a területen jelentős erőforrásokkal rendelkezik, melyek nagyrészt kihasználatlanok.

Dolgozatomhoz különböző forrásokat használtam fel: az interneten található tanulmányokat, éppen úgy, mint megjelent könyveket. Kutatásomban arra törekedtem, hogy minél több forrást ismerjek meg és használjak fel az adott témakörben.

A tanulmányozott források alapján olyan eredményre jutottam, amellyel megerősítettem feltevésemet. Valóban nincs kiépült intézményrendszere a kultúrdiplomáciának hazánkban. Kutatásom eredményeként arra a következtetésekre jutottam, miszerint hazánk kultúrdiplomáciájának jelentősége valóban elhalványul a nyugati gyakorlathoz képest. A jövőben sok minden függ attól, hogy a kultúrdiplomácia intézményrendszerét és humán erőforrását milyen mértékben és színvonalon lehet kiépíteni Magyarországon. Sok potenciális erősséget látok, amelyek kiaknázására sor kerülhet az elkövetkezendő években.

MENEKÜLTVÁLSÁG ÉS DÖNTÉSELMÉLET

MOLNÁR ISTVÁN

Nemzetközi tanulmányok MA, II. évfolyam

Témavezető:

Dr. Dobó Marianna

főiskolai docens

A menekültválság a 2015-ös év egyik legaktuálisabb és egyben legnagyobb problémájának tekinthető. A világ különböző pontjaiból kiinduló migráció, melynek célja főként egyes európai országokba történő eljutás és letelepedés, szinte hónapok leforgása alatt a világot globálisan érintő problémává nőtte ki magát. A Közel-Keleten, Afrikában, sőt egyes dél-amerikai országokban a tél beköszöntéig naponta ezrek indultak útnak Európa felé, ki-ki hazája tarthatatlan állapotai és az embertelen körülmények elől, ki-ki egy jobb élet-színvonal reményében. Az Európára nehezedő migrációs nyomás már 2014-ben érezhető volt, 2015-ben azonban súlyos krízishelyzetté vált, mely rendkívül következetes és összetett, hosszú távú megoldásokat követel. A problémában igen sok európai, és valamennyi uniós ország közvetlenül érintett: a hatalmas embertömegek többnyire a Balkán felől érkeznek, és itt is lépik át az Európai Unió határát – az Unió területére illegálisan bevándorlók száma hónapok alatt a többszörösére nőtt.

Milyen döntéshozatali folyamatokkal reagál 2015-ben az Európai Unió egy olyan problémára, melyhez hasonlóra azelőtt a közel 50 éves európai együttműködés során nem volt példa? És milyen válaszok érkeznek a krízishelyzetre az egyes országok politikájának, népességének szintjén?

Egyértelmű, hogy a migrációs válság összefogást, következetes döntéshozatali folyamatokat, és rendkívül komplex megoldást követel mind az Uniótól, mind pedig az Unión kívüli országoktól. Ugyanakkor mivel egy rendkívül újszerű problémáról van szó, az Unió szerveinek és az egyes államok döntéshozatalában 2015-ben egyértelműen érezhető a problémák pánikszerű, pillanatnyi, rövidtávú felületi kezelése, a hosszú távú, végleges megoldást jelentő intézkedések helyett.

Ezen döntéshozatali folyamatokat kívánom kutatásom során elemezni az ehhez kapcsolódó tudományág, a döntéselmélet tükrében. A döntéselmélet mint tudományág számos modellel és módszerrel szolgál az emberi döntések, döntéshelyzetek leírására. A döntéselmélet bizonyos kidolgozott játékhelyzeteinek, modellezett dilemmáinak, paradigmáinak és stratégiáinak segítségével kívánom sorra számba venni a döntési folyamatokat 2015-ben, valamint az előforduló hibák és következetlenségek okait megvizsgálni. A vizsgálatok lényeges részét fogja képezni az egyes nemzetek kulturális háttere és aktuális belpolitikai viszonyai, felvetve a kérdést, hogy vajon mekkora a szerepe az egyes országoknak a döntéshozatalban és a problémák megoldásában – kitérve többek között hazánk helyzetére is.

Kutatásom legfőbb irányvonalát tehát az egyes európai országok (uniós és nem uniós) kormányainak döntéshozatali folyamatainak vizsgálata képezi, kifejtve továbbá ezek integrációját és hatását a közös európai döntéshozatalra.

A munka külön részét fogja képezni egy elméleti kitekintés, egyfajta feltételezések sorozata, amely a válság hosszú távú következményeire és esetleges kulturális, ill. szociológiai hatásaira vonatkozik: mi lesz a következménye évtizedekkel később az Európába áramló tömegek letelepedésének? Vajon milyen integrációs

vagy épp kirekesztő folyamatok várhatók? És felvetődik egy még messzemenőbb kérdés is, amely ugyancsak sokakat foglalkoztat: elképzelhető, hogy a válságnak hosszú távon egyfajta demográfiai kiegyenlítő szerepe lenne? Vajon Európa előregedő társadalmának be kell fogadnia a világ túlnépesedett részeiről érkező fiatal tömegeket a demográfiai egyensúly és a munkaerők pótlása érdekében?

Számtalan felmerülő kérdés nem csupán 2015-ben, hanem mind a mai napig is. A téma rendkívüli aktualitása miatt ezért szükségesnek tartom kutatásomat időben lekorlátozni a tavalyi évre, az idén történt eseményeket pedig egyfajta előremutatásként, „frissítésként” bemutatni.

MŰKÖDŐ TERÜLETI AUTONÓMIÁK TAPASZTALATAI A GAGAUZ TERÜLETI AUTONÓMIA (MOLDOVA)

ZSEBE BLANKA GRÉTA

Nemzetközi tanulmányok BA III. évfolyam

Témavezető:

Dr. Varga György

főiskolai docens

Nemzetközi kapcsolatok szakos hallgatóként témaválasztásomban az motivált, hogy a jelenlegi nemzetközi konfliktusok területén egy olyan európai gyakorlatot vizsgáljak, mely egyszerre jelent eszközt egy multietnikus társadalom stabilitásának biztosításához, illetve – kedvezőtlen nemzetközi környezetben, ellenérdekelte felek tevékenysége mellett – potenciális konfliktusok hordozójává válhat. Kutatásom során elsődlegesen az alábbi két kérdésre keresem a választ: **Melyek az autonómia gyakorlati megvalósulásához szükséges jogi, társadalmi, gazdasági és politikai elemek? Működő területi autonómiának tekinthető-e a Moldovai Köztársaság déli részén fekvő Gagauz Autonóm Terület?** Célom, hogy bemutassam annak a területi autonómiának létrejöttét és működését, amely az elmúlt időszakban az ukrán – orosz konfliktus mellékágaként került a nemzetközi figyelem fókuszába.

A Moldovai Köztársaság gagauz területi autonómiája kevésbé ismert Magyarországon. A 150 ezres közösségnek van közvetlenül választott kormányzója, saját törvényhozása, öngazgatási kompetenciái, zászlaja, himnusza és címere – első megközelítésre minde-

ne, amire a mérvadó európai kisebbségpolitikai gyakorlat alapján egy kelet-európai kisebbségnek szüksége lehet identitása és öngazgatása fenntartásához, területi autonómiája működtetéséhez.

A gagauz autonómia működése megvilágítja azokat a kihívásokat, amelyekkel az autonómiának a rendelkezések kidolgozásában és végrehajtásában, a fiatal demokratikus intézmények mellett és gyenge jogállami környezetben szembe kell néznie. **A gagauz autonómia különleges státuszát rögzítő 1994-es törvény súlyos hiányossága, hogy nem rendelkezett megfelelő módon a központi és a helyi szervek kompetenciáinak megosztásáról.** Az átalakuló poszt-szovjet társadalmak kontextusában, a demokratikus alapelvek alkalmazhatóságát nem lehet biztosra venni a különböző politikai és társadalmi szereplők viselkedése miatt.

Moldovában a helyzet önmagában is elég bonyolult, ugyanakkor az elmúlt években kiteljesedett ukrán-orosz konfliktus felszínre hozta a poszt-szovjet térség más ellentmondásait is, melyek közül mind Moldova európai integrációja (és az orosz ellenérdekek), mind Moldován belül a Gagauz Autonóm Terület speciális helyzete, s ebből következően a többségi társadalomtól különböző igényei is felszínre kerültek. **A gagauz autonóm terület lakossága alapvetően azt támogatja, hogy Moldova tartsa fenn a jelenlegi státus quót, s kiegyensúlyozottabb, ne egy irányban (Nyugat) teljes mértékben elkötelezett külpolitikát folytasson.**

A gagauz területi autonómia a kezelhető problémák ellenére az elmúlt húsz évben kiállta a gyakorlat próbáját. A korábbi identitáskeresés és hatalommegosztás problémáinak helyébe égető igazgatási és gazdasági gondok léptek – **az autonóm gagauz igazgatás legfőbb gondja a mostoha gazdasági helyzet,** az országos korrupció, a magas munkanélküliség.

A gagauz autonómia jelentősége nagy, mert ez az egyedüli Kelet-Európában működő területi autonómia, mely ráadásul tárgyalások útján született. Pozitív elemeivel iránymutatásul szolgálhat a belső önrendelkezésen alapuló jövőbeli autonómia törekvések számára. A jelenleg működő gagauz autonómia főként arra szolgáltat példát, hogy elképzelhető egy nemzeti kisebbségi közösség autonómiája egy államon belül, mely – a Dnyeszteren-túli területtel ellentétben – nem veszélyezteti az állam egységét. Éppen ezért **az autonómia biztosítása alkalmas eszköz lehet a kisebbségi konfliktusok kezelésére**, az állam belső biztonságának megteremtésére.

KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA

Eger, 2016. április 27.